

**PROGRAMMA VAN
TOETSING EN
AFSLUITING
COHORT
2024-2026
LEERJAAR 3 EN 4
MAVO (TL)**

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
<i>Missie en visie</i>	<i>3</i>
Onderdelen schoolexamen	5
<i>Toetsen.....</i>	<i>5</i>
<i>Praktische opdrachten</i>	<i>5</i>
<i>Handelingsdelen</i>	<i>5</i>
<i>Dossiers</i>	<i>5</i>
<i>Loopbaanoriëntatie en –begeleiding (LOB).....</i>	<i>5</i>
Het schoolexamen	6
<i>Datums toetsweken</i>	<i>6</i>
<i>Hulpmiddelen</i>	<i>6</i>
Programma van Toetsing en Afsluiting per vak	7
<i>Aardrijkskunde</i>	<i>8</i>
<i>Biologie.....</i>	<i>13</i>
<i>CKV</i>	<i>16</i>
<i>Duits.....</i>	<i>17</i>
<i>Economie</i>	<i>19</i>
<i>Engels.....</i>	<i>21</i>
<i>Frans</i>	<i>24</i>
<i>Geschiedenis</i>	<i>27</i>
<i>Lichamelijke opvoeding</i>	<i>30</i>
<i>LOB/PWS</i>	<i>35</i>
<i>Maatschappijkunde.....</i>	<i>36</i>
<i>Maatschappijleer</i>	<i>42</i>
<i>Nederlands</i>	<i>48</i>
<i>Wiskunde.....</i>	<i>50</i>
<i>Rekenen</i>	<i>56</i>

Inleiding

Missie en visie

Visie X-tuur

Kinderen zijn van nature nieuwsgierig, onderzoekend en hebben een drang naar zelfstandigheid. Wij geloven dat iedere leerling in vrijheid en verantwoordelijkheid zelf vorm moet kunnen geven aan zijn toekomst. Aansluiten bij ontwikkeling en talent motiveert leerlingen om te leren (te groeien) en maakt ze eigenaar van hun leerproces. Elke schoolloopbaan is uniek, iedere leerling volgt een eigen route.

Missie X-tuur

ZELF DENKEN EN SAMEN DOEN

In de huidige samenleving groeit de vraag naar mensen met een creatieve houding die innovatieve en praktische oplossingen bedenken voor bestaande problemen en om kunnen gaan met toekomstige uitdagingen. We leiden onze leerlingen toekomstgericht en kritisch op: voor de samenleving van morgen. Ze leren zelfstandig te denken, leergierig te blijven en constructief met anderen samen te werken. Het worden mondige, verantwoordelijke burgers die hun weg weten te vinden in de multimediamaatenschap en die weten hoe ze samen met anderen resultaten kunnen boeken. Onze missie is dan ook: zelf denken en samendoen. Wanneer er aan drie natuurlijke basisbehoeften en (competentie, autonomie en relatie) worden voldaan, garandeert dit een optimale groei en ontwikkeling.

Vanuit de visie en missie van X-tuur is de Programma van Toetsing en Afsluiting, kortweg PTA, ontwikkeld voor mavo. Bij de ontwikkeling van de PTA's is voor ogen gehouden dat het ondersteunend is om te kunnen leren in vrijheid en verantwoordelijkheid binnen de wettelijke kaders. De PTA's zijn een hulpmiddel voor leerlingen om schoolwerk te plannen en te organiseren.

Bij de ontwikkeling is rekening gehouden met de richtlijnen vanuit de verschillende syllabi die vermeld staan op www.examenblad.nl. Daarnaast is checklist 3 Programma van Toetsing en Afsluiting (editie 2024 – 2025) van de VO-raad gebruikt om de juiste invulling van de PTA's te borgen.

Op X-tuur volgen leerlingen vakken op X-tuur zelf, maar ook op de Bonifatius mavo, onderdeel van Vario-onderwijsgroep. De leerlingen maken bij de vakken LO2 en NASK1 gebruik van het PTA van de Bonifatius mavo.

Daarnaast bestaat erbij een aantal vakken een aangepast PTA (maatwerk).

In dit overzicht van PTA's, vind je een overzicht van alle activiteiten die betrekking hebben op het eindexamen voor de mavo.

Het eindexamen bestaat uit twee delen:

1. Het Schoolexamen (SE), dit zijn door de school samengestelde en beoordeelde toetsen.
2. Het Centraal Examen (CE) aan het eind van de vierde klas. Het CE is het moment waarop alle leerlingen in het land dezelfde toets maken.

Het schoolexamen en centraal examen tezamen bepalen of je voor je mavo-diploma slaagt.

Je hoeft niet voor alle vakken centraal examen te doen. Er is geen centraal examen voor maatschappijleer, CKV LO en LO2. Het examencijfer voor deze vakken wordt alleen bepaald door het schoolexamen.

Veel informatie over lopende zaken wordt via de schoolmail verstuurd. Controleer je schoolmail dan ook regelmatig!

Voor meer informatie rondom het SE en CE, verwijzen we naar het examenreglement X-tuur.

Onderdelen schoolexamen

Toetsen

Onder toetsen vallen niet alleen schriftelijk af te handelen zaken, maar ook bijv. een luistertoets of een mondeling tentamen. Toetsen worden in toetsweken afgenomen, maar kunnen ook buiten de toetsweken om worden gepland.

In dit overzicht van alle vakken staan de voor het schoolexamen meetellende toetsen per vak vermeld. Naast de leerdoelen en de te leren stof, staat er ook informatie over datum of periode van afname van de toets en weging.

Toetsen worden altijd met een cijfer beoordeeld.

Praktische opdrachten

Naast het maken van toetsen, worden er ook vaardigheden getoetst. Dit gebeurt in de vorm van een praktische opdracht. Bijvoorbeeld het houden van een presentatie of het maken van een werkstuk.

Praktische opdrachten worden altijd becijferd. Herkansingen van een praktische opdracht staat vermeld in het PTA.

Handelingsdelen

Er is ook een mogelijkheid van toetsing als handelingsdeel. Handelingsdelen worden beoordeeld als een onvoldoende-voldoende-goed. Een handelingsdeel sluit je altijd af met minimaal een voldoende. Een handelingsdeel is een onderdeel van het examen.

Dossiers

Voor een aantal vakken moeten zogenoemde dossiers worden samengesteld. Dat zijn (verzamelingen van) opdrachten die de beoordeling 'voldoende' of 'goed' moeten krijgen, bijvoorbeeld bij Nederlands een leesdossier samenstellen.

Het in orde hebben van deze dossiers, en dat geldt ook voor het dossier LOB (zie hieronder), is een voorwaarde voor het kunnen ontvangen van een diploma!

Loopbaanoriëntatie en –begeleiding (LOB)

In het kader van de oriëntatie op studie en beroep en de oriëntatie op vervolgopleidingen moet je zelfstandig een aantal opdrachten, zowel praktisch als theoretisch, maken. In overleg met de decanen is er vastgesteld wat verplicht is, daarnaast blijft er ruimte over voor maatwerk op basis van interesse in vervolgopleiding.

LOB is een onderdeel dat gekoppeld is aan je PWS.

Voor de opdrachten geldt dat je moet kunnen aantonen (verslagje, gecontroleerde aanwezigheid) dat je aan de opdracht hebt voldaan en verzameld in je dossier.

Wanneer dit dossier niet in orde is en/of te laat wordt ingeleverd, mag je weliswaar wel aan het examen meedoen, maar je ontvangt dan geen diploma (dit is een wettelijke bepaling).

Het schoolexamen

De schoolexamens worden merendeels afgenomen tijdens de toetsweken.

Je moet 15 minuten voor aanvang van de toetsen aanwezig zijn!

De schoolleiding behoudt zich het recht voor om in geval van onvoorziene omstandigheden (bijv. weersomstandigheden, griep epidemie, defecte verwarming etc.) het programma van deze PTA-perioden geheel of gedeeltelijk te wijzigen c.q. te verschuiven naar een latere datum. Mocht dit zich voordoen dan worden leerlingen en hun ouders/verzorgers hiervan zo spoedig mogelijk in kennis gesteld.

Datums toetsweken

De toetsweken zijn in het schooljaar 2024-2025:

Toetsweek 1: 6 november 2024 t/m 30 november 2024

Toetsweek 2: 14 januari 2025 t/m 21 januari 2025

Toetsweek 3: 17 maart 2025 t/m 24 maart 2025

Toetsweek 4: 16 juni 2025 t/m 20 juni 2025 (onder voorbehoud)

Bij een aantal vakken zijn er toetsen waar een herkansing mogelijk is. Voor die toetsen zijn er na de toetsweken herkansingsmogelijkheden. Mocht een toets gemist zijn door ziekte of iets anders, dan zal de toets ingehaald moeten worden. Inhaal momenten zijn hiervoor gepland voor de toetsweken. Bij verwijtbaar afwezigheid bij toetsen is er sprake van een onregelmatigheid (zie examenreglement X-tuur artikel 6 lid2)

Hulpmiddelen

Bij ieder vak is het toegestaan om tijdens het SE het basispakket aan hulpmiddelen te gebruiken, tenzij de vakdocent anders aangeeft!

Overzicht hulpmiddelen SE mavo

Als basis voor dit overzicht is gebruik gemaakt van de informatie die vermeld staat op de site van Examenblad.

(<https://www.examenblad.nl/2025/onderwerpen/hulpmiddelen-centrale-examens>)

In het PTA staat per vak en per toets welke hulpmiddelen er gebruikt mogen worden. Mis je dit, vraag aan de docent duidelijkheid.

VAK	HULPMIDDEL
Alle vakken	Basispakket: • schrijfmateriaal incl. millimeterpapier • tekenpotlood • puntenslijper • blauw en rood kleurpotlood • markeerstift • liniaal met millimeterverdeling • passer • geometrische driehoek • vlakgum

	• rekenmachine met grondbewerkingen (uitzondering rekenen). Let op, gebruikmaken van iemand anders rekenmachine is niet toegestaan. • woordenboek Nederlands, (tenzij anders vermeld)
Nederlands	Woordenboek Nederlands. Digitale woordenboek is NIET toegestaan
Engels	Woordenboek Engels-Nederlands (Engels – thuistaal) Digitale woordenboek is NIET toegestaan
Duits	Woordenboek Duits – Nederlands (Duits – thuistaal) Digitale woordenboek is NIET toegestaan
Frans	Woordenboek Frans – Nederlands (Frans – thuistaal) Digitale woordenboek is NIET toegestaan
Wiskunde	Rekenmachine (geen grafische)
Nask1, Nask2	Binas vmbo-kgt, informatieboek voor nask1 en nask2 (2 ^e editie)
Rekenen	Rekenmachine mag alleen gebruikt worden bij het onderdeel “rekenmachine toegestaan”.
Maatschappijleer	Gebruik Nederlands woordenboek niet toegestaan
Biologie	Gebruik Nederlands woordenboek niet toegestaan

HET IS NIET TOEGESTAAN OM ANDERE ELEKTRONISCHE HULPMIDDELEN (TELEFOONS, SMARTWATCHES E.D.) MEE TE NEMEN NAAR EEN TOETS

De verdere regelgeving over school- en eindexamen is vastgesteld in het examenreglement.

Programma van Toetsing en Afsluiting per vak

De weging

De weging van elke toets wordt steeds zo genoteerd zodat je ook kunt zien wat de totale weging is. Er wordt vanuit gegaan van een weging in totaal 100%.

	Vak: Aardrijkskunde	Leerjaar: 3/4	Niveau: MAVO		Schooljaar 2024-2026	
Periode <i>Leerjaar</i>	Eindtermen <i>De onderdelen van het examenprogramma</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen</i>	Toetsvorm <i>De wijze waarop de toetsen plaatsvinden</i>	Toetsduur <i>In minuten</i>	Herkansing <i>Ja/nee Toetsvorm en periode</i>	Weging <i>De regels waarop het cijfer tot stand komt</i>
n.v.t.	VOOR ALLE ONDERDELEN GELDT; Oriëntatie op leren en werken. (K/1) Ik kan mij oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van aardrijkskunde in de maatschappij. Basisvaardigheden. (K/2) Ik kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven en verwerken. Leervaardigheden in het vak aardrijkskunde. (K/3) Ik kan een aantal vakvaardigheden toepassen die bijdragen tot de ontwikkeling van het eigen leervermogen. Ik kan bij het bestuderen van gebieden, aardrijkskundige verschijnselen en vraagstukken in dat verband: – verschillende typen aardrijkskundige vragen herkennen en formuleren; – aardrijkskundige werkwijzen toepassen; – gebruik maken van verschillende soorten kaarten en kaartvaardigheden, luchtfoto's en satellietbeelden – informatie ordenen, analyseren en daarover conclusies trekken; – eenvoudig aardrijkskundig onderzoek van beperkte omvang in de eigen omgeving uitvoeren over thematieken die aansluiten bij de inhoud van de exameneenheden. Ik kan een standpunt innemen en beargumenteren. Vaardigheden in samenhang. (V/8) Ik kan de vaardigheden uit het kerndeel in samenhang toepassen.					

3	ARM EN RIJK. (K/7, V/4) Ik kan verschillen tussen meer en minder welvarende wijken en voorstellen voor verbetering van de woon- en leefomstandigheden in de eigen regio beschrijven. Ik kan regionale verschillen in welvaart in Nederland beschrijven en verklaren. Ik kan regionale verschillen in welvaart in een buiten-Europese macroregio en een contrasterende macroregio elders in de wereld beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken.	Hoofdstuk 1: Arm en rijk	ST Geen hulpmiddelen	60 minuten	Ja.ST geen hulpmiddelen	10
3	BRONNEN EN ENERGIE. (K/5, V/2) Ik kan het gebruik van energie in de eigen regio beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van energie en de effecten ervan beschrijven. Ik kan het gebruik van energie en de gevolgen ervan voor Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer energiegebruik en de effecten ervan beschrijven en de situatie in beide gebieden vergelijken. Ik kan het gebruik van energie en de gevolgen ervan in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van energie en de effecten ervan beschrijven. Ik kan de verhouding tussen de verschillende gebruikte bronnen van energie in een buiten-Europese macroregio beschrijven en de voor- en nadelen van die energiebronnen beschrijven.	Hoofdstuk 2: Bronnen van energie	ST Geen hulpmiddelen	60 minuten	Ja.ST geen hulpmiddelen	10
3	GRENZEN EN IDENTITEIT (K/9, V/6) Ik kan verschillende soorten grenzen in de eigen regio beschrijven en verklaren en verbanden leggen met identiteit. Ik kan verschillen in regionale identiteit en de manier waarmee men daarmee omgaat in Nederland en een contrasterende regio elders in Europa, beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken. Ik kan territoriale conflicten in een buiten Europese macroregio en verklaren en verbanden leggen met grondstoffen en culturele verschillen.	Hoofdstuk 3: Grenzen en identiteit	ST Geen hulpmiddelen	60 Minuten	Ja.ST geen hulpmiddelen	10

3	VERENINGDE STATEN. (V/2) Ik kan de verhouding tussen de verschillende gebruikte bronnen van energie regio's in de Verenigde Staten beschrijven en de voor- en nadelen van die energiebronnen beschrijven. Ik kan de vicieuze cirkel tussen armoede, honger en gezondheid en de verschillende regionale tegenstellingen in de Verenigde Staten beschrijven en verklaren en maatregelen om de situatie te verbeteren beschrijven.	Hoofdstuk 4: De verenigde staten	ST Geen hulpmiddelen	60 Minuten	Ja.ST geen hulpmiddelen	10
---	---	---	-------------------------------------	-----------------------	--	-----------

4	WATER. (K/6, V3) Ik kan het gebruik van water in de eigen regio beschrijven en verklaren en maatregelen voor duurzamer gebruik van water beschrijven. Ik kan de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in Nederland beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van water en de effecten ervan beschrijven. Ik kan de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in een buiten-Europese macroregio en een contrasterende macroregio elders in de wereld beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van water en de effecten ervan beschrijven en de situatie in beide gebieden vergelijken. Ik kan de waterhuishouding in een buiten Europese macroregio beschrijven en maatregelen ter verbetering beschrijven.	Hoofdstuk 1: Water	ST Geen hulpmiddelen	60 minuten	Ja.ST geen hulpmiddelen	20
4	BEVOLKING EN RUIMTE. (K/8, V/5) Ik kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren. Ik kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken. Ik kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren. Ik kan de ruimtelijke ontwikkelingen van megasteden in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren en maatregelen ter verbetering van de ruimtelijke kwaliteit beschrijven.	Hoofdstuk 2: Bevolking en ruimte	ST Geen hulpmiddelen	60 minuten	Ja.ST geen hulpmiddelen	20

4	WEER EN KLIMAAT. (K/4, V/1) Ik kan het weer en klimaat in de eigen regio beschrijven en verklaren. Ik kan Weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid van Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken. Ik kan Weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren. Ik kan het voorkomen van extreme weersomstandigheden in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren en maatregelen om de gevolgen hiervan te beperken beschrijven.	Hoofdstuk 3: Weer en klimaat	ST Geen hulpmiddelen	60 minuten	Ja.ST geen hulpmiddelen	20
---	---	---	-------------------------------------	-----------------------	--	-----------

Toetsvormen: ST = schriftelijke toets; MT = mondelinge toets; DT = digitale toets; PO = praktische opdracht; HD = handelingsdeel (o, v,

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

Biologie

	Vak: Biologie	Leerjaar: 3/4	Niveau: MAVO		Schooljaar 2024-2026	
Periode Leerjaren tijdvakken	Eindtermen De onderdelen van het examenprogramma	Inhoud onderwijsprogramma De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen	Toetsvorm De wijze waarop de toetsen plaatsvinden	Toetsduur In minuten	Herkansing Ja/nee Toetsvorm en periode	Weging De regels voor de wijze waarop het cijfer tot stand komt
Leerjaar 3 en 4	VOOR ALLE ONDERDELEN GELDT: ORIËNTATIE OP LEREN EN WERKEN. (BI/K/1) Ik kan oriënteer mij op de eigen loopbaan en ik kan het belang aangeven van biologische kennis en vaardigheden in de maatschappij. BASISVAARDIGHEDEN. (B/K/2) Ik kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken, experimenteren en informatie verwerven en verwerken. LEERVAARDIGHEDEN BIJ BIOLOGIE. (BI/K/3) Ik kan strategische vaardigheden toepassen die bijdrage tot: - de ontwikkeling van het eigen leervermogen, - het vermogen met biologische vaktaal en methodieken te communiceren en onderzoek te doen. VAARDIGHEDEN IN SAMENHANG. (BI/V/4) Ik kan de vaardigheden uit de verschillende onderdelen in samenhang toepassen.					
Leerjaar 3 Periode 1	CELLEN AAN DE BASIS. (BI/K/4) Ik kan kenmerkende eigenschappen van cellen noemen, de samenstellende delen daarvan beschrijven en de meest voorkomende organisatieniveaus binnen organismen benoemen en beschrijven. Ik kan toelichten dat een organisme als een geheel beschouwd kan worden waarbij voor instandhouding en gezondheid van het organisme processen in onderling samenhang plaatsvinden. SCHIMMELS EN BACTERIËN. (BI/K5) Ik kan de rol van schimmels en bacteriën in het milieu en de biotechnologie noemen en toelichten.	Methode Biologie voor jou: <u>Thema 1:</u> Organen en cellen. (Leerjaar 3) <u>Thema 4:</u> Ordening en evolutie. (Leerjaar 3) Maak de opgaven die de docent aangeeft en eindig met de opgaven uit de examentraining.	ST Toets zal klassikaal worden afgenomen. Hulpmiddelen: eventueel rekenmachine en geodriehoek	60	Ja ST	10%

-Vervolg-	Biologie: leerjaar 3/4	Onderwijsprogramma:	Toetsvorm	Toetsduur	Herkansing	Weging
Leerjaar 4 Periode 1 of 2	REAGEREN OP PRIKKELS. (BI/K/11) Ik kan de rol en de werking van het zenuwstelsel, zintuigstelsel en hormoonstelsel toelichten. Ik kan beschrijven welke relatie er is tussen gedrag en inwendige en uitwendige prikkels. GEDRAG BIJ MENS EN DIER. (BI/V/2) Ik kan gedrag van mens en dier op een gestandaardiseerde wijze beschrijven en dat beschreven gedrag verklaren.	Methode Biologie voor jou: <u>Thema 11:</u> Zintuigen (Leerjaar 4), <u>Thema 8:</u> Gedrag (Leerjaar 3) <u>Thema 10:</u> Regeling (Leerjaar 4) Maak de opgaven die de docent aangeeft en eindig met de opgaven uit de examentraining.	ST Deze toets zal klassikaal worden afgenomen Hulpmiddelen: eventueel geodriehoek en rekenmachine	100	Ja ST	20%
Leerjaar 4 Periode 3	HET LICHAAM IN STAND HOUDEN. (BI/K/9) Ik kan de vorm, werking en functie van het verteringsstelsel, bloedvatstelsel en uitscheidingsstelsel omschrijven. Ik kan de onderlinge verbanden uitleggen van het verteringsstelsel, bloedvatstelsel en uitscheidingsstelsel. BESCHERMING EN ANTISTOFFEN. (BI/K/10) Ik kan uitleggen hoe (infectie)ziekten zich ontwikkelen, hoe ze zich verspreiden en hoe men zich daartegen beschermt. BESCHERMING EN ANTISTOFFEN. (BI/V/1) Ik kan de manier waarop het lichaam zich beschermt tegen antigenen door middel van antistoffen beschrijven en toelichten hoe deze bescherming kunstmatig kan worden verhoogd.	Methode Biologie voor jou: <u>Thema 12:</u> Voeding en vertering (Leerjaar 4). <u>Thema 13:</u> Transport en afweer (Leerjaar 4) <u>Thema 14:</u> Gaswisseling en uitscheiding. (Leerjaar 4) Maak de opgaven die de docent aangeeft en eindig met de opgaven uit de examentraining.	ST Deze toets zal klassikaal worden afgenomen tussen TW3 en TW4. Hulpmiddelen: woordenboek, rekenmachine en geodriehoek	100	Ja ST	20%
Berekening cijfer schoolexamen: Gemiddelde van alle cijfers behaald in leerjaar 3 en 4.						

Toetsvormen: ST = schriftelijke toets; PO = praktische opdracht

	Vak: CKV	Leerjaar: 3 B/ K/ M	Niveau: MAVO		Schooljaar 2024-2025	
Periode Leerjaar	Eindtermen De onderdelen van het examenprogramma	Inhoud onderwijsprogramma De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen	Toetsvorm De wijze waarop de toetsen plaatsvinden	Toetsduur In minuten	Herkansing Ja/nee Toetsvorm en periode	Weging De regels voor de wijze waarop het cijfer tot stand komt
3	4 culturele activiteiten/projectweek: Oriëntatie op werken en leren. (KV/K/1) Ik kan mij oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van kunst en cultuur in de maatschappij. Basisvaardigheden. (KV/K/2) Ik kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven en verwerken. Culturele en kunstzinnige activiteiten. (KV/K/3) Ik kan zich een beeld vormen van het culturele en kunstzinnige veld door te kiezen voor en actief deel te nemen aan ten minste vier culturele en kunstzinnige activiteiten Reflectie en kunstdossier. (KV/K/4) Ik kan zijn culturele en kunstzinnige ontwikkeling inzichtelijk maken in een kunstdossier.	Vier culturele activiteiten: Tijdens de les of in je eigentijd bezoek je meerdere culturele activiteiten. Bij iedere activiteit ga je een theoretische praktische verwerking maken. De verwerkingsopdrachten met bijbehoren criteria 's krijg je van de docent. De verwerkingen worden verzameld in je CKV-dossier. Naast de 4 verwerkingsopdrachten is moet er ook 1 groot product (kunstwerk) gemaakt worden a.d.h. een activiteit die je gedaan hebt. Product dag: Tijdens de product dag maken we een goede start aan jouw product (kunstwerk). Eindconclusie schrijven Herkansingen vinden plaats door de docent gekozen tijdstip.	PO	n.v.t	Ja, PO	Activiteit 1 15%
						Activiteit 2 15%
						Activiteit 3 15%
						Activiteit 4 15%
						Projectweek 15%
3	Evaluatie: Ik kan aangeven wat de betekenis van CKV is voor mijn (verdere) kunstzinnige en culturele ontwikkeling	Eindpresentatie: Aan het einde van het schooljaar vindt er een presentatie plaats, waarin je je product presenteert en terugkijkt op het afgelopen CKV jaar.	PO	n.v.t	nee	25%
CKV sluit je in 3 mavo af.						

Toetsvormen: ST = schriftelijke toets; MT = mondelinge toets; DT = digitale toets; PO = praktische opdracht; HD = handelingsdeel (o, v, g)

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

Duits

	Vak: Duits	Leerjaar: 4 MAVO	Niveau: MAVO		Schooljaar 2024-2025	
Periode Leerjaar	Eindtermen De onderdelen van het examenprogramma	Inhoud onderwijsprogramma De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen	Toetsvorm De wijze waarop de toetsen plaatsvinden	Toetsduur In minuten	Herkansing Ja/nee Toetsvorm en periode	Weging De regels waarop het cijfer tot stand komt
4	LITERATUUR (niveau B1): Ik kan een boek lezen en begrijpen.	Je kiest in overleg met de docent een boek. Je leest dit boek helemaal uit en maakt een verwerkingsopdracht over dit boek die de docent aan je uitdeelt. Toegestane hulpmiddelen: geen. Richtlijn: periode 3	PO	15 minuten	Nee	25%
4	LUISTEREN (niveau B1): Ik kan de hoofdpunten begrijpen wanneer in duidelijk uitgesproken standaardtaal wordt gesproken over vertrouwde dingen die ik regelmatig tegenkom op mijn werk, school, vrije tijd enz. Ik beheers kijk-en luisterstrategieën en ik ken en herken de verschillende vraagsoorten die ik bij een kijk-en luistertoetsen kan verwachten.	Ter voorbereiding rond je alle opdrachten af die horen bij het hoofdstuk <i>Hören</i> in Neue Kontakte. Daarna maak je de officiële kijk- en luistertoets van leerjaar 4 vmbo tl in de week waarin deze wordt gepubliceerd. Toegestane hulpmiddelen: geen. Richtlijn: periode 2.	ST/DT	50 minuten	Nee	25%
4	SCHRIJVEN (niveau A2): Ik kan een eenvoudige persoonlijke brief schrijven.	Ter voorbereiding rond je alle opdrachten af die horen bij het hoofdstuk <i>Schreiben</i> in Neue Kontakte. Je maakt daarna een schrijftoets waarin je in het Duits een korte brief schrijft over een bepaald onderwerp. Voorbereiden doe je door het maken van oefenbrieven en door te oefenen met het gebruik van briefconventies, die je ook moet leren en tijdens de toets moet toepassen. Je krijgt een oefentoets van de docent. Toegestane hulpmiddelen: woordenboek (zelf meenemen) en een spiekbrief met naamvallen en werkwoord vervoegingen (wordt aangeleverd door docent).	ST	45 minuten	Ja	25%

		Richtlijn: periode 1.				
4	MONDELING – spreken en gespreksvaardigheid (niveau A2): Ik kan in het Duits een presentatie geven over mijzelf. Ik behandel daarbij minimaal de thema's Freizeit, Beziehungen und Traumberuf. Ik kan een presentatie duidelijk structureren in inleiding-middenstuk-slot. Ik kan de letters juist in het Duits uitspreken. Ik kan in het Duits vragen van mijn docent en/of klasgenoten beantwoorden.	Je geeft een presentatie aan een klein clubje leerlingen. Hiervoor krijg je een opdrachtenboek, met eisen, van je docent. Het zal gaan over het bezoek aan een Duitse stad. De docent plant het geheel in. Of; Je geeft een presentatie aan een klein clubje leerlingen. Hiervoor krijg je een opdracht van de docent, waar de opdrachteisen instaan. Dit wordt door de docent opgegeven. De toets wordt door de docent ingepland voor de hele klas. Richtlijn: periode 2.	MT	10 minuten	Nee	25%

Toetsvormen: ST = schriftelijke toets; MT = mondelinge toets; DT = digitale toets; PO = praktische opdracht; HD = handelingsdeel (o, v, g)

	Vak: Economie	Leerjaar: 3/4	Niveau: Mavo		Schooljaar 2024-2026	
Periode Leerjaar	Eindtermen De onderdelen van het examenprogramma	Inhoud onderwijsprogramma De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen	Toetsvorm De wijze waarop de toetsen plaats-vinden	Toetsduur In minuten	Herkansing Ja/nee Toets-vorm en periode	Weging De regels waarop het cijfer tot stand komt
3 en 4	Consumptie. (EC/K/1, EC/K/2, EC/K/3, EC/K/4A) Ik heb inzicht in aspecten van het consumentengedrag, zoals keuzes, behoeften, inkomen en in de functies van het geld, lenen en sparen en kan dit inzicht toepassen in een gegeven casus.	VMBO GT 3 "Pincode": Hoofdstuk 1 en 2 VMBO GT 4 "Pincode": Hoofdstuk 1 en 2	ST	100	Ja, ST	ST 20
3 en 4	Banken en verzekeren. (EC/K/1, EC/K/2, EC/K/3, EC/K/4B) Ik heb inzicht in het bankwezen, zoals verkrijgen van vreemd geld, spaarvormen en leningsvormen, en in motieven en kenmerken van verzekeringen en kan hierbij informatie van consumentenorganisaties gebruiken.	VMBO GT 3 "Pincode": Hoofdstuk 3 en 4 PO + beoordelingsformulier wordt uitgedeeld door docent.	ST H3 + PO H4 verzekeringen	60	Nee	ST 5 PO 10
3 en 4	Internationale ontwikkelingen. (EC/K/1, EC/K/2, EC/K/3, EC/K/7) Ik heb inzicht in internationale economische betrekkingen zoals Nederland als open economie, de Europese Unie, ontwikkelingsproblematiek en kan dit inzicht toepassen in een gegeven casus.	VMBO GT 3 "Pincode": Hoofdstuk 8 VMBO GT 4 "Pincode": Hoofdstuk 7 en 8 PO + beoordelingsformulier wordt uitgedeeld door docent.	ST H8 L3 PO H7 & H8 L4 Valt te combineren met PO van wiskunde. Inleveren bij docent economie en wiskunde	60	Nee	ST 5 PO 20

3 en 4	Arbeid en productie/ bedrijfsleven. (EC/K/1, EC/K/2, EC/K/3, EC/K/5A, EC/K/5B) Ik heb inzicht in aspecten van het producentengedrag zoals kosten, opbrengsten, winst, toegevoegde waarde, arbeid, arbeidsverdeling, arbeidsproductiviteit, werkgelegenheid, werkloosheid en kan dit inzicht toepassen in een gegeven casus. Tevens heb ik inzicht in de productie van goederen en diensten en in de fasen die een product doorloopt vanaf de producent van grondstoffen tot en met de detaillist/ winkelier, en kan voorbeelden geven van beroepen/ werkzaamheden die typerend zijn voor verschillende economische sectoren.	VMBO GT 3 "Pincode": Hoofdstuk 5 en 6 VMBO GT 4 "Pincode": Hoofdstuk 3 en 4 HD wordt uitgedeeld door docent.	ST H5 L3 + H4 L4 HD H6 L3 +H3 L4	90	Ja, ST	ST 20 HD O/V/G
3 en 4	Overheid en bestuur. (EC/K/1, EC/K/2, EC/K/3, EC/K/6) Ik heb inzicht in de sociale, economische en financiële functies van de overheid en kan dit inzicht toepassen in een gegeven casus. Natuur- en milieu. (EC/K/1, EC/K/2, EC/K/3, EC/K/8) Ik heb inzicht in de samenhang tussen consumptie, productie en het milieu, en kan aan de hand van voorbeelden op het gebied van milieuschade de rol van overheid, maatschappelijke organisaties en individuele personen beschrijven.	VMBO GT 3 "Pincode": Hoofdstuk 7 VMBO GT 4 "Pincode": Hoofdstuk 5 en 6	ST	100	Ja, ST	ST 20
	Verrijksstof. (EC/V/1, EC/V/2, EC/V/3) Ik heb inzicht in de achtergronden van de problematiek betreffende: – de ontwikkeling van het begrotingstekort en de staatsschuld – de systematiek en uitgangspunten van loon- en inkomstenbelasting – de oorzaken en gevolgen van de waardeverandering van geld – de prijscompensatie als middel om koopkrachtverlies tegen te gaan en kan dit inzicht toepassen in een gegeven casus. Je kunt zelfstandig informatie verwerven, verwerken en verstrekken in het kader van het sectorwerkstuk. Je kunt de vaardigheden uit het kerndeel in samenhang toepassen.	VMBO GT 4 "Pincode": Hoofdstuk 1 en 6	Wordt getoetst bij consumptie en overheid en bestuur			

Toetsvormen: ST = schriftelijke toets; MT = mondelinge toets; DT = digitale toets; PO = praktische opdracht; HD = handelingsdeel (o, v, g)

Hulpmiddelen: pen, potlood, gum, geodriehoek, eventueel gekleurde potloden/ stiften.

	Vak: Engelse taal	Leerjaar 3	Niveau: MAVO		Schooljaar 2024-2025	
Periode Leerjaar 3	Eindtermen De onderdelen van het examenprogramma	Inhoud onderwijsprogramma De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen	Toetsvorm De wijze waarop de toetsen plaatsvinden	Toetsduur In minuten	Herkansing Ja/nee Toetsvorm en periode	Weging De regels waarop het cijfer tot stand komt
Variabel	THEME 2 (MVT/K/2, MVT/K/4, MVT/K/5, MVT/K/7) <i>Ik beheers voldoende woordenschat over het thema misdaad en rechtbank. Ik kan een misdaad rapporteren en beschrijven en mensen waarschuwen. Ik kan de present perfect toepassen en regelmatige en onregelmatige werkwoorden toepassen. Daarbij kan ik ontkennende zinnen maken met modals.</i>	Maak de online opdrachten van Theme 2 van paragraaf A t/m I, leer daarna de lesstof en maak tot slot de online oefentoets. Stuur het resultaat op naar jouw docent via Microsoft Teams. Dit resultaat telt mee voor jouw overgangsrapport.	DT	Variabel	Ja	20%
Variabel	THEME 5 (MVT/K/2, MVT/K/4, MVT/K/5, MVT/K/7) <i>Ik beheers voldoende woordenschat over het thema mijn toekomst. Ik kan in het Engels praten en schrijven over bijbaantjes, vaardigheden en kwaliteiten. Ik kan phrasal verbs toepassen en schrijven in simpele, complexe en samengestelde zinnen.</i>	Maak de online opdrachten van Theme 5 van paragraaf A t/m I, leer daarna de lesstof en maak tot slot de online oefentoets. Stuur het resultaat op naar jouw docent via Microsoft Teams. Dit resultaat telt mee voor jouw overgangsrapport.	DT	Variabel	Ja	20%
Na voltooiën van alle themes, uiterlijk periode 4	STUDY STRATEGY (MVT/K/3) <i>Ik kan reflecteren op mijn schooljaar Engels en beschrijven welke belemmeringen ik heb ervaren bij het nastreven van mijn doelen.</i>	Schrijf een reflectieverslag met behulp van het GROW model dat je kan opvragen bij de docent nadat je alle bovenstaande Themes hebt afgerond. Dit onderdeel wordt beoordeeld op jouw onderbouwing en op de wijze waarop je een evaluatieverslag schrijft. Dit onderdeel moet minstens met een V beoordeeld worden.	HD	Variabel	Ja	20%
Periode 1	WRITING (MVT/K/7) <i>Ik kan corresponderen, aantekeningen maken, berichten noteren, formulieren invullen en verslagleggen en rapporteren.</i>	Op instructie van je docent, oefen en verbeter jij je schrijfvaardigheid. In toetsweek 1 maak jij een schrijftoets en schrijf jij het document: an application letter. Dit onderdeel sluit jij af en het resultaat telt mee voor jouw eindexamen.	ST Woordenboek NL-EN en EN-NL	100 minuten	Nee	10%

Periode 2	WATCHING & LISTENING (MVT/K/5) Ik kan gesprekken tussen moedertaalsprekers verstaan en luisteren naar tv, video-en geluidsopnames. Ik kan luisteren als lid van een live publiek en ik kan naar aankondigingen en instructies luisteren.	Op instructie van je docent, oefen en verbeter jij je kijk-en luistervaardigheid. In toetsweek 2 maak jij de CITO Kijk- en luistertoets. Dit resultaat telt mee voor jouw overgangsrapport.	DT	60 minuten	Nee	20%
Periode 3	READING (MVT/K/4, MVT/V/1) Ik kan correspondenties en instructies lezen. Ik kan lezen om informatie op te doen en ik kan oriënterend lezen.	Op instructie van je docent, oefen en verbeter jij je leesvaardigheid. In toetsweek 3 maak jij een leestoets. Dit resultaat telt mee voor jouw overgangsrapport.	ST Woordenboek EN-NL	100 minuten	Nee	20%
Periode 4	SPEAKING (MVT/K/6, MVT/V/3, MVT/K/1) Ik kan adequaat reageren in sociale contacten met doeltaalgebruikers en informatie vragen en geven. Ik kan uitdrukking geven aan gevoelens en zaken of personen beschrijven en standpunten en argumenten verwoorden.	Op instructie van je docent, oefen en verbeter jij je spreekvaardigheid. In periode 4 plant de docent een Engels mondeling met jou in. Je ontvangt de opdracht en een scoreformulier zodat je weet waar je op beoordeeld wordt. Dit onderdeel sluit jij af en het resultaat telt mee voor jouw eindexamen.	MO	20 minuten	Nee	20%
Periode Leerjaar 4	Vak: ENGELSE TAAL	Leerjaar 4	Niveau: MAVO		Schooljaar 2025-2026	
Inleveren periode 1	LITERATURE (MVT/K/2, MVT/K/4) Ik kan beargumenteerd verslag uitbrengen van mijn leeservaringen van een literair werk.	Op instructie van jouw docent, maak jij kennis met Engelse literatuur. Jij rondt het onderdeel literatuur zelfstandig af door een praktische opdracht te voltooien van een literair werk dat je hebt gelezen. Je ontvangt een opdracht en een scoreformulier zodat je weet waar je op beoordeeld wordt. Uiterste inlevermoment: eind periode 1. Dit onderdeel sluit je af en het resultaat telt mee voor jouw eindexamen.	PO	Variabel	Ja	15%
Periode 2	WATCHING & LISTENING (MVT/K/5) Ik kan gesprekken tussen moedertaalsprekers verstaan en luisteren naar tv, video-en geluidsopnames. Ik kan luisteren als lid van een live publiek en ik kan naar aankondigingen en instructies luisteren.	Op instructie van je docent, oefen en verbeter jij je kijk-en luistervaardigheid. In toetsweek 2 maak jij de CITO Kijk- en luistertoets. Dit onderdeel sluit jij af en het resultaat telt mee voor jouw eindexamen.	DT	60 minuten	Nee	20%
Periode 3	READING (MVT/K/4, MVT/V/1) Ik kan correspondenties en instructies lezen. Ik kan lezen om informatie op te doen en ik kan oriënterend lezen.	Op instructie van je docent, oefen en verbeter jij je leesvaardigheid. In toetsweek 3 maak jij een leestoets. Dit onderdeel sluit jij af en het resultaat telt mee voor jouw eindexamen.	ST Woordenboek EN-NL	100 minuten	Nee	20%

Periode 3	SPEAKING (MVT/K/6, MVT/V/3, MVT/K/1) <i>Ik kan informatie presenteren en zaken en/of personen beschrijven met de focus op het doel en het publiek. Ik kan gebeurtenissen die op het punt staan te gebeuren presenteren.</i>	Jij bereidt zelfstandig een presentatie over jouw toekomst. Te denken valt aan vervolgopleiding, carrière plannen, stages, reizen, etc. Je ontvangt een scoreformulier zodat je weet waar je op beoordeeld wordt. Dit onderdeel sluit je af en het resultaat telt mee voor jouw eindexamen.	MO	20 minuten	Nee	15%
--------------	---	--	----	---------------	-----	-----

Toetsvormen: ST = schriftelijke toets; MT = mondelinge toets; DT = digitale toets; PO = praktische opdracht; HD = handelingsdeel (o, v, g)

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

	Vak: Franse taal	Leerjaar: 3/4	Niveau: MAVO		Schooljaar 2024-2026	
Periode Leerjaar	Eindtermen De onderdelen van het examenprogramma	Inhoud onderwijsprogramma De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen	Toetsvorm De wijze waarop de toetsen plaatsvinden	Toetsduur In minuten	Herkansing Ja/nee Toetsvorm en periode	Weging De regels voor de wijze waarop het cijfer tot stand komt
3	WOORDSCHAT Niveau A2: Ik beheers voldoende woordschat om zeer korte, eenvoudige (luister)teksten te kunnen begrijpen en om mij in eenvoudige bewoordingen mondeling en schriftelijk uit te drukken. DOMEIN MVT/K2/3/7	Je maakt de opdrachten van Chapitre 1 en 2 online, afsluitend maak je de oefentoetsen. Je overhoort Vocabulaire A, B, E, F, G en Phrases Clés D, I van Chapitre 1 & 2 (online via Slim Stampen).	DT	Variabel	Nee	-
3	WOORDSCHAT Niveau A2: Ik beheers voldoende woordschat om zeer korte, eenvoudige (luister)teksten te kunnen begrijpen en om mij in eenvoudige bewoordingen mondeling en schriftelijk uit te drukken. DOMEIN MVT/K2/3/7	Je maakt de opdrachten van Chapitre 3 en 4 online, afsluitend maak je de oefentoetsen. Je overhoort Vocabulaire A, B, E, F, G en Phrases Clés D, I van Chapitre 3 & 4 (online via Slim Stampen).	DT	Variabel	Nee	-
3	SPREEKVAARDIGHEID Niveau A1/A2: Ik kan uitdrukkingen en zinnen gebruiken om in eenvoudige bewoordingen over mijn familie en andere mensen, leefomstandigheden, vrije tijd en mijn opleiding te vertellen. DOMEIN MVT/K1/6/V4/5	Je bereid een korte presentatie voor waarin je vertelt over jezelf, je woonplaats, familie, school, wat je later wilt worden, wat je graag doet in je vrije tijd en andere onderwerpen die aan bod zijn gekomen in Grandes Lignes in leerjaar 1 t/m 3. Je ondersteunt je presentatie door middel van een visuele presentatie voorzien van foto's.	MT	5	Nee	12,5%
3	LUISTERVAARDIGHEID Niveau A1/A2: Ik kan zinnen en de meest voorkomende woorden begrijpen die te maken hebben met mijn leefwereld. (bijvoorbeeld zeer eenvoudige informatie over mezelf en mijn familie, winkelen, plaatselijke omgeving, school). Ik kan de belangrijkste punten uit korte, duidelijke eenvoudige berichten en aankondigingen halen. DOMEIN MVT/K1/2/5/V3/4/5	Je maakt een luistertoets voorbereidend op het CITO kijk- en luisterexamen van leerjaar 4. Om hier goed op voorbereid te kunnen zijn oefen je individueel met het luistermateriaal van Delf Scolaire (niveau A2).	ST	45	Nee	12,5%

3	SCHRIJFVAARDIGHEID Niveau A1: Ik kan een korte, eenvoudige ansichtkaart schrijven, bijvoorbeeld voor het zenden van vakantiegroeten. Ik kan op formulieren persoonlijke informatie invullen, bijvoorbeeld mijn naam, nationaliteit en adres noteren op een hotelinschrijvingsformulier. Ik kan korte, eenvoudige notities en boodschappen opschrijven. Ik kan een zeer eenvoudige persoonlijke brief schrijven, bijvoorbeeld om iemand voor iets te bedanken. DOMEIN MVT/K1/2/7/V4/5	Je maakt een schrijftoets waarin je vertelt over jezelf, je woonplaats, familie, school, wat je later wilt worden, wat je graag doet in je vrije tijd en andere onderwerpen die aan bod zijn gekomen in Grandes Lignes in leerjaar 1 t/m 3. Om hier goed op voorbereid te kunnen zijn oefen je individueel met het materiaal van Delf Scolaire (niveau A1/A2).	ST Woordenboek NF/FN toegestaan	45	Nee	12,5%
3	LEESVAARDIGHEID Niveau A1/A2: Ik kan zeer korte, eenvoudige teksten lezen. Ik kan specifieke informatie vinden in eenvoudige, alledaagse teksten zoals advertenties, folders, menu's en dienstregelingen en ik kan korte, eenvoudige, persoonlijke brieven begrijpen. DOMEIN MVT/K1/2/4/V1/3/4/5	Je maakt een leestoets voorbereidend op het Centraal Schriftelijk Examen Frans aan het eind van leerjaar 4. Om hier goed op voorbereid te kunnen zijn oefen je individueel met het materiaal van Delf Scolaire (niveau A2) en oude examens KB/GT.	ST Woordenboek NF/FN toegestaan	45	Nee	12,5%
4	GESPREKVAARDIGHEID Niveau A2: Ik kan communiceren over eenvoudige, alledaagse en vertrouwde onderwerpen en activiteiten. Ik kan zeer korte sociale gesprekken aan, ook al begrijp ik gewoonlijk niet voldoende om het gesprek zelfstandig gaande te houden. DOMEIN MVT/K6/V4/5	Je bereid een presentatie voor waarin je vertelt over jezelf, je woonplaats, familie, school, wat je later wilt worden, wat je graag doet in je vrije tijd en andere onderwerpen die aan bod zijn gekomen in Grandes Lignes in leerjaar 1 t/m 4. Het verschil met de spreekvaardigheidstoets uit leerjaar 3 is dat je in leerjaar 4 meer vertelt over bovenstaande onderwerpen, plus nieuwe informatie over zelfgekozen onderwerpen. Daarnaast is de spreekvaardigheidstoets in leerjaar 4 geen monoloog, maar een dialoog, wat inhoudt dat je docent ook vragen stelt over de onderwerpen die je aan bod laat komen.	MT	15	Nee	16,67%
4	KIJK-/LUISTERVAARDIGHEID Niveau A2: Ik kan zinnen en de meest voorkomende woorden begrijpen die te maken hebben met mijn leefwereld. (bijvoorbeeld zeer eenvoudige informatie over mezelf en mijn familie, winkelen, plaatselijke omgeving, school). Ik kan de belangrijkste punten uit korte, duidelijke eenvoudige berichten en aankondigingen halen. DOMEIN MVT/K1/2/5/V3/4/5	Je maakt een kijk- en luistertoets van het CITO. Om hier goed op voorbereid te kunnen zijn oefen je individueel met het luistermateriaal dat het CITO online beschikbaar heeft gesteld. Daarnaast kun je ook oefenen met het luistermateriaal van Delf Scolaire (niveau A2).	ST	100	Nee	16,67%
4	SCHRIJFVAARDIGHEID Niveau A1/A2: Ik kan een korte, eenvoudige ansichtkaart schrijven, bijvoorbeeld voor het zenden van vakantiegroeten. Ik kan op formulieren persoonlijke informatie invullen, bijvoorbeeld mijn naam, nationaliteit en adres noteren op een hotelinschrijvingsformulier. Ik kan korte, eenvoudige notities en boodschappen opschrijven. Ik kan een zeer eenvoudige persoonlijke brief schrijven, bijvoorbeeld	Je maakt een schrijftoets waarin je vertelt over jezelf, je woonplaats, familie, school, wat je later wilt worden, wat je graag doet in je vrije tijd en andere onderwerpen die aan bod zijn gekomen in Grandes Lignes in leerjaar 1 t/m 4. Om hier goed op voorbereid te kunnen zijn oefen je individueel met het materiaal van Delf Scolaire (niveau A1/A2).	ST Woordenboek NF/FN toegestaan	50	Ja	16,67%

	om iemand voor iets te bedanken. DOMEIN MVT/K1/2/7/V4/5					
Berekening cijfer schoolexamen: Gemiddelde van alle cijfers behaald in leerjaar 4.						

Toetsvormen: ST = schriftelijke toets; MT = mondelinge toets; DT = digitale toets; PO = praktische opdracht; HD = handelingsdeel (o, v, g)

Hulpmiddelen: Bij alle schrijf- en leesvaardigheidstoetsen mag je een woordenboek gebruiken.

Niveau/eindtermen leerjaar 4 MAVO

niveaus VMBO GL/TL

	Frans
Leesvaardigheid – aantonbaar niveau bij een voldoende (standaardsetting Cito 2013)	A2
Luistervaardigheid	A2
Gespreksvaardigheid	A2
Schrijfvaardigheid	A1 / A2

	Vak: Geschiedenis	Leerjaar: 3-4	Niveau: MAVO		Schooljaar 2024-2026	
Periode <i>Leerjaar</i>	Eindtermen <i>De onderdelen van het examenprogramma</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen</i>	Toetsvorm <i>De wijze waarop de toetsen plaatsvinden</i>	Toets-duur <i>In minuten</i>	Herkansing <i>Ja/nee Toetsvorm en periode</i>	Weging <i>De regels waarop het cijfer tot stand komt</i>
3	Ik kan uitleggen waarom de industrialisatie in Nederland laat op gang kwam. Ik kan uitleggen hoe het kapitalisme leidde tot grote verschillen tussen arm en rijk. Ik kan uitleggen hoe arbeidersbewegingen en vakbonden op gang kwamen en wat voor gevolgen dit had voor arbeiders en fabrikanten. (K1, K2, K3, K6, V3 V7)	Hoofdstuk 1: Industriële samenleving in Nederland	ST woordenboek toegestaan	60	Ja, ST woordenboek toegestaan	10
3	Ik kan aangeven hoe de armenzorg in de 19 ^e eeuw geregeld was. Ik kan aangeven hoe de woon- en werkomstandigheden van de arbeiders waren. Ik kan uitleggen hoe de staat ingreep om deze omstandigheden te verbeteren. Ik kan aangeven hoe die verzorgingsstaat na de Tweede Wereldoorlog op gang kwam. (K1, K2, K3, K7, V7)	Hoofdstuk 2: Sociale zekerheid in Nederland	ST woordenboek toegestaan	60	Ja, ST woordenboek toegestaan	10
3	Ik kan aangeven hoe Nederland de VOC stichtte en veel geld verdiende met de handel in specerijen, koffie, suiker en thee. Ik kan aangeven hoe Indonesië een Nederlandse kolonie werd. Ik kan uitleggen hoe Indonesisch nationalisme leidde tot dekolonisatie. Ik kan uitleggen hoe de Japanse bezetting bijdroeg aan de dekolonisatie. (K1, K2, K3, K4, V1, V7)	Hoofdstuk 3: Nederland en Indonesië	ST woordenboek toegestaan	60	Ja, ST woordenboek toegestaan	10
3	Ik kan aangeven welke vier bevolkingsgroepen in Nederland gescheiden van elkaar leefden. Ik kan uitleggen hoe en waardoor de Nederlandse cultuur en mentaliteit vanaf de jaren 1960 ingrijpend veranderden. Ik kan uitleggen hoe de jongerencultuur ontstond. Ik kan aangeven hoe de feministen voor gelijke behandeling van mannen en vrouwen zorgden. (K1, K2, K3, K8, V5, V6, V7)	Hoofdstuk 6: Cultuur in Nederland na 1945	ST woordenboek toegestaan	60	Ja, ST woordenboek toegestaan	10

Se 1 4	Ik ken begrippen die te maken hebben met de volgende onderwerpen en kan deze in de juiste context plaatsen, bronnen gebruiken en beoordelen: - de Nederlandse staatsinrichting sinds 1848, - de absolute macht van koning Willem II, - de politieke situatie vandaag de dag, de eerste grondwet, hoe de Eerste- en Tweede kamer verantwoording afleggen en wat de rechten plichten van hun bestuurders zijn, - de verschillen tussen kiesrecht nu en ruim een eeuw geleden, hoe verkiezingen verlopen voor de Eerste en Tweede kamer, hoe een regering wordt gevormd en wat een coalitie is. Ik ken de belangrijkste politieke stromingen en partijen uit de laatste eeuw en de bijbehorende voorman/vrouw en politieke bijdrage. Ook ken ik de belangrijkste grondwetten uit de laatste eeuw. Ik weet hoe wetten tot stand komen, maar ook hoe we deze wetten tot uitvoering laten komen. Ik ken de belangrijkste veranderingen voor iedere groepering die door de veranderende samenleving zijn ontstaan (bijvoorbeeld feminisme, de schoolstrijd of de arbeidsovereenkomst), maar ook welke wetten deze groepen hebben weten af te dwingen. (K1, K2, K3, K5, V8, V9)	SE 1 Hoofdstuk 1: Nederland (1848-1914)	ST woordenboek toegestaan	60	Ja, ST woordenboek toegestaan	20
4	K1, K2, K3, K10, V8, V9	Hoofdstuk 2: De Eerste Wereldoorlog (1914-1918)				
SE 2 4	K1, K2, K3, K10, V8, V9	Se 2 Herhaling: Hoofdstuk 1: Nederland (1848-1914) Hoofdstuk 2: De Eerste Wereldoorlog (1914-1918) Nieuwe stof: Hoofdstuk 3: Het interbellum (1918-1939)	ST woordenboek toegestaan	80	Ja, ST woordenboek toegestaan	20
4	Ik kan uitleggen hoe nazi-Duitsland Europa veroverde. Ik ken de belangrijkste veldslagen waardoor de Europese oorlog mondiaal werd. Ik weet wat de impact was van deze oorlog op het dagelijks leven in Nederland. Ik weet hoede geallieerden Europa terug veroverden en hoe de oorlog in Japan eindigde. (K1, K2, K3, K4, K10, V1, V8, V9)	Hoofdstuk 4: De Tweede Wereldoorlog (1939-1945)				
SE 3 4	Ik ken begrippen die te maken hebben met de volgende onderwerpen en kan deze in de juiste context plaatsen, bronnen gebruiken en beoordelen: hoe Duitsland werd opgedeeld in twee delen, de NAVO, het Warschaupact, de EEG, de VN. Ik weet wat communisme en kapitalisme inhouden.	Se 3: Herhaling: Hoofdstuk 1: Nederland (1848-1914) Hoofdstuk 2: De Eerste Wereldoorlog (1914-1918)	ST woordenboek toegestaan	100	Ja, ST woordenboek toegestaan	20

	Ik kan uitleggen hoe de uitbreiding van het communisme tot spanningen in het Westen leidde met de wapenwedloop en de Koude Oorlog als gevolg. Ik heb kennis van het gewapende conflict in Korea in de jaren '50 en de Cubacrisis in de jaren '60. Ik kan verklaren waardoor door dekolonisatie migranten naar West-Europese landen trokken en wat de impact was op Nederland. Ik heb kennis van de vorming van de joodse staat Israël, welke oorlogen hier zijn gevoerd en waarom. (K1, K2, K3, K10, V8, V9)	Hoofdstuk 3: Het interbellum (1918-1939) Hoofdstuk 4: De Tweede Wereldoorlog (1939-1945) Nieuwe stof: Hoofdstuk 5: Europa en de wereld (1945-1989)				
4	Ik ken begrippen die te maken hebben met de volgende onderwerpen en kan deze in de juiste context plaatsen, bronnen gebruiken en beoordelen: hoe Duitsland werd opgedeeld in twee delen, de NAVO, het Warschaupact, de EEG, de VN. Ik weet wat communisme en kapitalisme inhouden. Ik kan uitleggen hoe de uitbreiding van het communisme tot spanningen in het Westen leidde met de wapenwedloop en de Koude Oorlog als gevolg. Ik heb kennis van het gewapende conflict in Korea in de jaren '50 en de Cubacrisis in de jaren '60. (K1, K2, K3, K9, K10, V8, V9)	Hoofdstuk 6: Koude oorlog (1945-1989)				
4	Ik kan verklaren waardoor door dekolonisatie migranten naar West-Europese landen trokken en wat de impact was op Nederland. Ik heb kennis van de vorming van de joodse staat Israël, welke oorlogen hier zijn gevoerd en waarom. (K1, K2, K3, K7, K10, V8, V9)	Hoofdstuk 7: De nieuwe wereldorde (1945-1989)				
Berekening cijfer schoolexamen: Gemiddelde van alle cijfers behaald in leerjaar 3 en 4.						

Toetsvormen: ST = schriftelijke toets; MT = mondelinge toets; DT = digitale toets; PO = praktische opdracht; HD = handelingsdeel (o, v, g)

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

Lichamelijke opvoeding

	Vak: Lichamelijke opvoeding	Leerjaar: 3/4	Niveau: MAVO		Schooljaar 2024-2026	
Periode Leerjaar	Eindtermen De onderdelen van het examenprogramma	Inhoud onderwijsprogramma De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen	Toetsvorm De wijze waarop de toetsen plaatsvinden	Toetsduur In minuten	Herkansing Ja/nee Toetsvorm en periode	Weging De regels waarop het cijfer tot stand komt
Leerjaar 3 Periode 1	De leerling kan alleen en in samenwerking met anderen de volgende spelen uitvoeren: - Een slag- en loopspel en één doelspel (keuze voetbal of hockey) En daarbij: - Ze houden zich aan afgesproken regels, hebben ze oog voor veiligheid en kunnen ze regelende taken uitvoeren. (K1, K2, K3, K4)	Spel Buiten (o.a. Hockey, Voetbal, rugby)	PO	N.v.t.	Nee	7
Leerjaar 3 Periode 1	De leerling kan alleen en in samenwerking met anderen vormen van de volgende atletiekactiviteiten uitvoeren: - Hardlopen (duurlopen) en één vorm van werpen. En daarbij: - Basiskenmerken van training aangeven d.m.v. een trainingsschema, oog hebben voor veiligheid en regelende taken uitvoeren. (K1, K2, K3, K7)	Duurlopen	PO	N.v.t.	Nee	7
Leerjaar 3 Periode 1	De leerling toont inzet en sociale vaardigheden. (K2)	Gedrag/ Inzet	PO	N.v.t.	Nee	7
Leerjaar 3 Periode 2	De leerling kan alleen en in samenwerking met anderen de volgende spelen uitvoeren: - Een slag- en loopspel en één doelspel (keuze voetbal of hockey) En daarbij: - Ze houden zich aan afgesproken regels, hebben ze oog voor veiligheid en kunnen ze regelende taken uitvoeren. (K1, K2, K3, K4)	Spel Binnen (o.a. Volleybal, Unihockey)	PO	N.v.t.	Nee	7

Leerjaar 3 Periode 2	De leerlingen kan in samenwerking met andere verschillende tik- en afgooispelen uitvoeren. En daarbij: - Ze houden zich aan afgesproken regels, hebben ze oog voor veiligheid en kunnen ze regelende taken uitvoeren. (K1, K2, K3, K4)	Tik- en afgooispelen	PO	N.v.t.	Nee	7
Leerjaar 3 Periode 2	De leerling kan alleen en in samenwerking met andere de volgende turnonderdelen uitvoeren: - Ringzwaaien (In de zwaai komen, zwaai vergroten en verblijven en de zwaai beëindigen) En daarbij: - Ze houden zich aan afgesproken regels, hebben ze oog voor veiligheid en kunnen ze regelende taken uitvoeren. (K1, K2, K3, K5)	Turnen (ringzwaaien)	PO	N.v.t.	Nee	7
Leerjaar 3 Periode 2	De leerling toont inzet en sociale vaardigheden. (K2)	Gedrag/ inzet	PO	N.v.t.	Nee	7
Leerjaar 3 Periode 3	Deelname van sportdag binnen. (K2)	Sportdag binnen	HD	N.v.t.	Nee	0
Leerjaar 3 Periode 3	De leerling kan alleen en in samenwerking met anderen de volgende spelen uitvoeren: - Een slag- en loopspel en één doelspel (keuze voetbal of hockey) En daarbij: - Ze houden zich aan afgesproken regels, hebben ze oog voor veiligheid en kunnen ze regelende taken uitvoeren. (K1, K2, K3, K4)	Spel Binnen (o.a. Basketbal, badminton)	PO	N.v.t.	Nee	8
Leerjaar 3 Periode 3	De leerling kan alleen en in samenwerking met andere de volgende turnonderdelen uitvoeren: - Wendspringen/tipsalto En daarbij: - Ze houden zich aan afgesproken regels, hebben ze oog voor veiligheid en kunnen ze regelende taken uitvoeren. (K1, K2, K3, K5)	Turnen (mini trampolinespringen)	PO	N.v.t.	Nee	7
Leerjaar 3 Periode 3	De leerling maakt een keuze tussen de genoemde onderdelen. - Ze houden zich aan afgesproken regels, hebben ze oog voor veiligheid en kunnen ze regelende taken uitvoeren. (K1, K2, K3, K6, K7)	Bewegen op muziek/ Acro of Judo/ Zelfverdediging	PO	N.v.t.	Nee	7
Leerjaar 3 Periode 3	De leerling toont inzet en sociale vaardigheden. (K2)	Gedrag/ Inzet	PO	N.v.t.	Nee	7

Leerjaar 3 Periode 4	De leerling kan alleen en in samenwerking met anderen de volgende spelen uitvoeren: - Een slag- en loopspel en één doelspel (keuze voetbal of hockey) En daarbij: - Ze houden zich aan afgesproken regels, hebben ze oog voor veiligheid en kunnen ze regelende taken uitvoeren. (K1, K2, K3, K4)	Spel buiten (o.a. Softbal, hockey, voetbal)	PO	N.v.t.	Nee	8
Leerjaar 3 Periode 4	De leerling kan alleen en in samenwerking met anderen vormen van de volgende atletiekactiviteiten uitvoeren: - Sprinten (100m) En daarbij: - Basiskennissen kennen binnen de sprint en oog hebben voor veiligheid en regelende taken uitvoeren. (K1, K2, K3, K7)	Sprint of speerwerpen	PO	N.v.t.	Nee	7
Leerjaar 3 Periode 4	De leerling toont inzet en sociale vaardigheden. (K2)	Gedrag/ Inzet	PO	N.v.t.	Nee	7
Leerjaar 3 Periode 4	Deelname van sportdag buiten. (K2)	Sportdag Buiten	HD	N.v.t.	Nee	0

Toetsvormen: ST = schriftelijke toets; MT = mondelinge toets; DT = digitale toets; PO = praktische opdracht; HD = handelingsdeel (o, v, g)

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

	Vak: Lichamelijke opvoeding	Leerjaar: 3/4	Niveau: MAVO		Schooljaar 2024-2026	
Periode <i>Leerjaar</i>	Eindtermen <i>De onderdelen van het examenprogramma</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen</i>	Toetsvorm <i>De wijze waarop de toetsen plaatsvinden</i>	Toetsduur <i>In minuten</i>	Herkansing <i>Ja/nee Toetsvorm en periode</i>	Weging <i>De regels voor de wijze waarop het cijfer tot stand komt</i>
Leerjaar 4 Periode 1	De leerling kan alleen en in samenwerking met anderen de volgende spelen uitvoeren: - Een slag- en loopspel en één doelspel (keuze voetbal of hockey) En daarbij: - Ze houden zich aan afgesproken regels, hebben ze oog voor veiligheid en kunnen ze regelende taken uitvoeren. (K1, K2, K3, K4)	Spel Buiten (o.a. Hockey, Voetbal, rugby, softbal)	PO	N.v.t.	Nee	7
Leerjaar 4 Periode 1	De leerling toont inzet en sociale vaardigheden. (K2)	Gedrag/ Inzet	PO	N.v.t.	Nee	7
Leerjaar 4 Periode 2	De leerling kan alleen en in samenwerking met anderen de volgende spelen uitvoeren: - Een slag- en loopspel en één doelspel (keuze voetbal of hockey) En daarbij: - Ze houden zich aan afgesproken regels, hebben ze oog voor veiligheid en kunnen ze regelende taken uitvoeren. (K1, K2, K3, K4)	Spel Binnen (o.a. Volleybal, Unihockey)	PO	N.v.t.	Nee	7
Leerjaar 4 Periode 2	De kandidaat kan alleen en in samenwerking met anderen twee nieuwe, actuele bewegingsactiviteiten uitvoeren die hij kan kiezen uit een aanbod dat bij voorkeur niet behoort tot een van de hierboven genoemde activiteitsgebieden (K1, K2, K3, K4)	Sportoriëntatie dag	HD	N.v.t.	Nee	7
Leerjaar 4 Periode 2	De leerling kan alleen en in samenwerking met anderen de volgende spelen uitvoeren: - Een slag- en loopspel, drie doelspelen, twee terugslagspelen en vormen van tik- en afgooispelen En daarbij: - Ze houden zich aan afgesproken regels, oog hebben voor veiligheid en regelende taken uitvoeren. (K1, K2, K3, K4)	Spel Binnen (basketbal, unihockey, volleybal, Unihockey)	PO		Nee	6

Leerjaar 4 Periode 2	De leerling toont inzet en laat zijn/haar sociale vaardigheden zien. . (K2)	Inzet, sociale vaardigheden	PO		Nee	6
Leerjaar 4 Periode 3	De leerling kan alleen een lesvoorbereiding uitvoeren en houdt hierbij rekening met: - veiligheid, materiaal, tijdsduur en groepsindeling. (K1, K2, K3)	Lesvoorbereiding	ST		Nee	8
Leerjaar 4 Periode 3	De leerling kan de lesvoorbereiding van papier over brengen in de praktijk De leerling houdt rekening met: stemgebruik, klaarzetten van onderdelen, niveau van de oefeningen. (K1, K2, K3)	Zelfstandig Lesgeven	PO		Nee	16
Leerjaar 4 Periode 3	De leerling toont inzet en laat zijn/haar sociale vaardigheden zien. . (K2)	Inzet, sociale vaardigheden	PO		Nee	6

	Vak: LOB	Leerjaar: 3/4	Niveau: mavo		Schooljaar 2024-2026	
Periode leerjaar / tijdvak	Eindtermen De onderdelen van het examenprogramma	Inhoud onderwijsprogramma De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen	Toetsvorm De wijze waarop de toetsen plaatsvinden	Toetsduur In minuten	Herkansing Ja/nee Toetsvorm en periode	Weging De regels waarop het cijfer tot stand komt
Leerjaar 3 en 4	6.1 t/m 6.9 Preambule. Ik ben in staat om mijn eigen loopbaanontwikkeling vorm te geven. Ik laat mijn persoonlijke loopbaanontwikkeling zien door op een systematische wijze om te gaan met loopbaancompetenties: 1. Kwaliteitenreflectie 2. Motivatiereflexie 3. Werkexploratie 4. Loopbaansturing 5. Netwerken	Mijn LOB-dossier bestaat uit de volgende opdrachten: -Verslagen van de portfoliogesprekken -Verslag bezoek aan onderwijsbeurs in Zwolle -Verslag Bom-markt Firda -Verslag bezoek open dagen en/of meeloopdag vervolgopleiding 1 t/m 3 komen ook terug in je PWS. Mijn LOB is voldoende afgerond als inzichtelijk wordt dat ik mij voldoende heb ontwikkeld, dat ik een weloverwogen (voorlopige) keuze heb gemaakt en deze voldoende heb onderbouwd.	HD	Variabel	Ja	O/V/G
LOB is afgerond als het dossier als voldoende is beoordeeld. Een volledig afgerond LOB-dossier is een voorwaarde om deel te kunnen nemen aan het eindexamen.						

Toetsvormen: ST = schriftelijke toets; MT = mondelinge toets; DT = digitale toets; PO = praktische opdracht; HD = handelingsdeel (o, v, g)

Maatschappijkunde

	Vak: Maatschappijkunde	Leerjaar: 3 en 4	Niveau: Mavo		Schooljaar 2024-2026	
Periode Leerjaar	Eindtermen De onderdelen van het examenprogramma	Inhoud onderwijsprogramma De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen	Toetsvorm De wijze waarop de toetsen plaatsvinden	Toetsduur In minuten	Herkansing Ja/nee Toetsvorm en periode	Weging De regels waarop het cijfer tot stand komt
	Aan deze eindtermen werk je bij alle onderdelen: Oriëntatie op leren en werken (ML2/K/1) Basisvaardigheden ML2/K/2 Leervaardigheden in het vak maatschappijkunde* (ML2/K/3) Vaardigheden waaraan gewerkt wordt: Analyse maatschappelijk vraagstuk. (ML2/V1) Verwerven, verwerken, verstrekken van informatie. (ML2/V2)					
3	De multiculturele samenleving. (ML2/K6). Ik kan uitleggen waarom de multiculturele samenleving een maatschappelijk vraagstuk is met behulp van verschillende visies op de multiculturele samenleving. Ik kan uitleggen welke migratiemotieven er zijn. Ik weet dat de Grondwet en de Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens ten grondslag liggen aan overheidsbeleid. Ik kan uitleggen welke oorzaken er zijn voor sociale ongelijkheid en de maatschappelijke positie van migranten.	Methode M: Multiculturele samenleving Maak ter voorbereiding van de toets de kijkopdracht: Grenzeloos talent. Deze opdracht moet met een voldoende worden afgesloten. Je levert dit in voordat je toets maakt.	HD	n.v.t.	Ja, HD	0% O/V/G
3	De multiculturele samenleving. (ML2/K6) Ik kan uitleggen waarom Nederland een multiculturele samenleving is. Ik kan uitleggen waarom de multiculturele samenleving een maatschappelijk vraagstuk is. Ik kan uitleggen welke visies er zijn op de multiculturele samenleving. Ik weet welke migrantengroepen er in Nederland leven. Ik kan uitleggen welke migratiemotieven er zijn. Ik kan uitleggen dat de samenstelling van de Nederlandse bevolking verandert. Ik weet welke internationale verdragen ten grondslag liggen aan het toelatingsbeleid. Ik kan uitleggen hoe het integratiebeleid gebaseerd is op de Nederlandse Grondwet. Ik kan uitleggen welke maatschappelijke positie migranten hebben op	Methode M: Multiculturele samenleving Maak tijdens de les de Quiz: Hoe goed ben jij ingeburgerd? Daarna maak je • §1 Multiculturele samenleving • §2 Migratie • §3 Overheidsbeleid • §4 Sociale ongelijkheid Deze module wordt met een schriftelijke toets afgesloten. Dit wordt klassikaal afgenomen.	SO Woordenboek niet toegestaan	60 min	Ja, SO	10%

	het gebied van onderwijs en werk. Ik kan uitleggen welke oorzaken er voor sociale ongelijkheid zijn. Ik kan uitleggen wat vooroordelen zijn en hoe deze tot discriminatie kunnen leiden. Ik kan uitleggen hoe we door middel van gelijkwaardigheid met elkaar kunnen samenleven.					
	De multiculturele samenleving. (ML2/K6) <u>Videoclip:</u> Ik kan uitleggen waarom de multiculturele samenleving een maatschappelijk vraagstuk is. Ik kan uitleggen hoe jij tegen de multiculturele samenleving aankijkt aan de hand van een lied met videoclip. <u>Bezoek gebedshuis:</u> Ik kan uitleggen dat er verschillende religieuze subculturen in Nederland zijn. Ik ervaar wat de tradities en rituelen zijn van een bepaalde religieuze subcultuur. <u>Analyse stagediscriminatie:</u> Ik kan uitleggen wat de vier kenmerken van een maatschappelijk vraagstuk zijn. Ik kan uitleggen wat de vier invalshoeken bij een maatschappelijk vraagstuk zijn.	Methode M: multiculturele samenleving Praktische opdracht: Kies 1 van onderstaande opdrachten, werk deze uit aan de hand van het beoordelingsformulier en lever deze in. Maken: een videoclip Of Doen: een bezoek bij een gebedshuis (deze opdracht is te combineren met andere vakken) En Maak: de analyse stage discriminatie	PO Je krijgt voor de opdracht een beoordelingsformulier	n.v.t.	Nee	5%
3	Mens en werk. (ML2/K5). Ik kan uitleggen wat status is. Ik kan uitleggen wat sociale ongelijkheid is. Ik kan uitleggen wat sociale mobiliteit is. Ik kan uitleggen hoe privéonderwijs bijdraagt aan sociale ongelijkheid. Ik kan uitleggen welke redenen mensen hebben om te werken.	Methode M: Module mens en werk Maak voordat je op stage gaat maak je de kijkopdracht: Sander de Kloof. Deze opdracht moet met een voldoende worden afgesloten en worden ingeleverd voordat je op stage gaat.	HD	n.v.t.	Ja, HD	0% O/V/G
3	Mens en werk. (ML2/K5) Ik kan uitleggen waarom mensen werken. Ik kan uitleggen wat de kenmerken van een bedrijfscultuur zijn. Ik weet dat je binnen het werk soms voor moeilijke kwesties komt te staan. Ik weet wat een arbeidsverdeling is. Ik weet wat de oorzaken en gevolgen zijn van werkloosheid. Ik weet waarom de arbeidsmarkt verandert. Ik weet waarom de verschillende ontwikkelingen maatschappelijke vraagstukken zijn. Ik kan uitleggen dat werk verschillend wordt gewaardeerd. Ik kan uitleggen dat arbeidsverdeling invloed heeft op de sociale ongelijkheid. Ik weet wat de overheid doet op het gebied van de sociale	Methode M: Module mens en werk Maak tijdens de les de Quiz: Welke leiderschapsstijl past bij jou. Daarna maak je • §1 waarom werken we • §2 De arbeidsmarkt verandert • §3 Maatschappelijke positie • §4 Sociale zekerheid Deze module maak je voordat je op stage gaat. Op je stage krijg je opdrachten mee, deze	PO Je krijgt een beoordelingsformulier	n.v.t.	Nee	15%

	zekerheid. Ik kan uitleggen hoe de overheid de verzorgingsstaat betaalt. Ik kan uitleggen hoe de werkgevers, werknemers en de overheid met elkaar proberen samen te werken.	opdrachten zijn voor een cijfer voor maatschappijkunde.				
3	Massamedia. (ML2/K7) Ik kan uitleggen welke functies massamedia vervullen. Ik kan uitleggen hoe je onderscheid maakt tussen verschillende soorten massamedia. Ik weet welke commerciële belangen media hebben. Ik kan uitleggen welke beïnvloedingstheorieën er zijn. Ik kan uitleggen dat massamedia niet altijd de werkelijkheid in beeld brengen.	Methode M: Massamedia . Maak ter voorbereiding van de toets de kijkopdracht: Ik durf het bijna niet te vragen. Deze opdracht moet met een voldoende worden afgesloten en ingeleverd zijn voordat je toets maakt.	HD	n.v.t.	Ja, HD	0% O/V/G
3	Massamedia. (ML2/K7) Ik kan uitleggen hoe je onderscheid maakt tussen verschillende soorten massamedia. Ik kan uitleggen welke belangrijke ontwikkelingen massamedia hebben doorgemaakt. Ik kan uitleggen welke functies massamedia vervullen. Ik kan uitleggen wat de rol is van de overheid op het gebied van massamedia. Ik kan uitleggen wat het verschil is tussen de Nederlandse publieke omroep en commerciële media. Ik weet welke commerciële belangen media hebben. Ik weet welke verschillen media hebben op het gebied van doelgroep, inhoud en. Ik kan uitleggen hoe nieuws tot stand komt. Ik kan uitleggen dat nieuws wordt geselecteerd op basis van selectieprocessen. Ik kan uitleggen hoe je kan zien dat nieuws. Ik weet hoe je vooroordelen en stereotypering kunt herkennen. Ik kan uitleggen dat massamedia niet altijd de werkelijkheid in beeld brengen. Ik kan uitleggen welke beïnvloedingstheorieën er zijn. Ik kan uitleggen hoe je kan zien dat nieuwsobjectief is.	Methode M: Massamedia Maak tijdens de les de Quiz: Welke mediamaker ben jij? Daarna maak je • §1 Wat is de rol van media • §2 Mediapluriformiteit • §3 Nieuwsvoorziening • §4 Beïnvloeding Deze module wordt met een schriftelijke toets afgesloten. Dit wordt klassikaal afgenomen	SO Woordenboek niet toegestaan.	60 min	Ja, SO	10%
3	Massamedia (ML2/K7) Ik kan uitleggen wat de vier kenmerken van een maatschappelijk vraagstuk zijn. Ik kan uitleggen wat de vier invalshoeken bij een maatschappelijk vraagstuk zijn.	Methode M: Massamedia Als praktische opdracht maak je: "Analyse filterbubbel" én je kiest 1 keuzeopdracht van onderstaande keuzeopdrachten: 1. Nieuwsselectie 2. Nieuws generator 3. Reclames 4. Game verslaafd	PO Je krijgt voor de opdracht een beoordelingsformulier	N.v.t.	Nee	5%

3/ 4	Analyse maatschappelijk vraagstuk. (ML2/V1) Vaardigheden: Ik kan kenmerken van een maatschappelijk vraagstuk noemen, herkennen, beschrijven en toepassen. Ik met verschillende invalshoeken het maatschappelijke probleem bekijken. -politiek juridisch -sociaal economisch -sociaal culturele -verandering en vergelijkende Ik kan voorbeelden uit informatiebronnen geven die invloed hebben op beeldvorming en waar vooroordelen stereotypen uit voort komen. Ik kan beoordelen of informatiebronnen betrouwbaar zijn. Ik ken de injectienaaldtheorie, de framingtheorie, de agendatheorie, de theorie van de selectieve perceptie. Ik kan een eigen standpunt ten aanzien van het vraagstuk formuleren en kan dat standpunt onderbouwen met de kennis uit het examenprogramma van maatschappijkunde.	Methode M: Analyse Maak de volgende paragrafen: • §1 Introductie: de analyse • §2 Maatschappelijk vraagstuk • §3 Invalshoeken • §4 Politiek en beleid • §5 Massamedia deel 1 • §6 Massamedia deel 2 Maak ter voorbereiding van je toets de analyse jeugdcriminaliteit of lachgas. Dit onderdeel wordt met een schriftelijke toets afgenomen tijdens SE1.	SO Woordenboek niet toegestaan	60 min	Ja, SO	15%
4	Politiek en beleid. (ML2/K4) Ik weet dat Nederlands een parlementaire democratie in en rechtstaat is. En ik ken de drie bestuurslagen van Nederland. Ik kan de kenmerken van een parlementaire democratie noemen, herkennen, beschrijven en toepassen. Ik weet wat trias politica is. Ik ken en weet kenmerken van een dictatuur en kan verschillen tussen een democratie en dictatuur noemen, herkennen, beschrijven en toepassen. Ik kan de taken en de rechten van het parlement uitleggen. Ik ken de taken van het kabinet en de regering Ik kan de machtsmiddelen van het kabinet noemen, herkennen, beschrijven en toepassen. Ik weet wat een continuele monarchie betekent. Ik ken de rol van de koning als staatshoofd. Ik weet wat de formele taken rollen zijn van de koning. Ik ken het proces van de politieke besluitvorming op verschillende bestuurslagen. Ik ken functies, kenmerken en rollen van politieke partijen. Ik weet wat ambtenaren zijn en welke rol ze vervullen. Ik ken de rol van de media binnen een democratie. Kan de fases van de politieke besluitvorming noemen, herkennen, beschrijven en toepassen. Ik ken de knelpunten van een parlementaire democratie.	Methode M: Politiek en beleid Maak tijdens de les de Quiz, welke politieke functie past bij jou? Daarna maak je de volgende paragrafen: • §1 Wie bestuurt ons land • §2 Politieke stromingen • §3 Politieke partijen • Examenvragen deel 1 • §4 Verkiezingen • §5 Kabinet en parlement • §6 Besluiten nemen • Examenvragen deel 2 • §7 Invloed op besluiten • §8 Europese Unie • Examenvragen deel 3 Dit onderdeel wordt met een schriftelijke toets afgenomen tijdens SE2.	SO Woordenboek niet toegestaan	90 min	Ja, SO	20%

	Ik ken de doelstellingen van de EU. Ik ken vraagstukken die behandeld worden binnen de EU. Ik kan politieke standpunten indelen op de links/rechts-as en de progressief/conservatief-as Ik kan de uitgangspunten van politieke stromingen noemen, herkennen, Beschrijven en toepassen. Ik weet welke kenmerken populistische en extremistische politieke partijen heeft. Ik weet hoe het kiesstelsel van evenredige vertegenwoordiging werkt en hoe het meerderheidsstelsel werkt.					
4	Criminaliteit en rechtstaat. (ML2/K8) Ik kan criminaliteit herkennen en beschrijven als maatschappelijk probleem. Ik ken het verschil tussen een overtreding en misdrijven en weet voorbeelden. Ik ken verschillende wetboeken. Ik ken een aantal rechtsbronnen. Ik kan materiele en immateriële gevolgen van criminaliteit herkennen, beschrijven en toepassen en ik weet voorbeelden van de gevolgen. Ik weet wat een slachtoffer en daderonderzoek is en ken de voor- en nadelen. Ik ken de rol van de media in de beeldvorming over criminaliteit. Ik ken de kenmerken van een rechtstaat. Ik weet wat het dilemma tussen rechtshandhaving en rechtsbescherming. Ik ken de uitgangspunten van het strafrecht. Ik ken bepaalde punten uit het jeugdstrafrecht. Ik ken de uitgangspunten van het strafrechtsproces. Ik ken de rechten en plichten van een verdachte. Ik kan de taken en rol van de officier van justitie noemen, herkennen, beschrijven en toepassen. Ik ken de rol en taken van de reclassering. Ik ken de rol en taken van de politie. Ik ken de rol en taken van de BOA. Ik ken de organisatie van de strafrechtsspraak. Ik ken de volgorde van een rechtszitting. Ik weet wat klassenjustitie is. Ik ken de factoren die het ontwikkelen van strafbaar gedrag verkleinen/vergroten. Ik ken verschillende theorieën over de oorzaken van criminaliteit. Ik kan het verschil tussen preventieve en repressieve aspecten van overheidsbeleid noemen, herkennen, beschrijven en toepassen.	Methode M: Criminaliteit en rechtstaat Maak tijdens de les de quiz: Kun jij een moordenaar verdedigen? • §1 Wat is criminaliteit • §2 Criminaliteit in Nederland • §3 Rechtstaat • Deel 1: examenvragen • §4 Het strafrecht • §5 Naar de rechter • §6 Verdachte en slachtoffer • Deel 2: examenvragen • §7 Oorzaken criminaliteit • §8 Doel van straffen • §9 Rol van de overheid • Deel 3: Examenvragen Dit onderdeel wordt met een schriftelijke toets afgenomen tijdens SE3.	SO Woorden- boek niet toegestaan	90 min	Ja, SO	20%

	Ik ken de doelen van straffen. Ik weet wat hoofdstraffen, bijkomende straffen en maatregelen zijn. Ik kan uitleggen dat criminaliteit kan verschillen per land en tijd.					
Toetsvormen: ST = schriftelijke toets; MT = mondelinge toets; DT = digitale toets; PO = praktische opdracht; HD = handelingsdeel (o, v, g)						

Leervaardigheden in het vak maatschappijkunde. (ML2/K/3)

Leerdoelen:

- Ik belangrijke gegevens selecteren, ordenen, vergelijken en zo nodig bewerken, een conclusie formuleren op basis van argumenten en feiten.
- Ik kan verschillende informatiebronnen aflezen.
- Ik kan de vier kenmerken van een maatschappelijk vraagstuk noemen, herkennen, beschrijven en toepassen
- Ik kan de vier benaderingswijzen bij het maatschappelijk vraagstuk van het vak maatschappijkunde noemen, herkennen, beschrijven en toepassen.
- Ik kan een standpunt innemen met betrekking tot een maatschappelijk vraagstuk. Dit kan ik onderbouwen met argumenten.

	Vak: Maatschappijleer	Leerjaar: 3/4	Niveau: MAVO		Schooljaar 2024- 2026	
Leerjaar	Eindtermen <i>De onderdelen van het examenprogramma</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen</i>	Toetsvorm <i>De wijze waarop de toetsen plaatsvinden</i>	Toetsduur <i>In minuten</i>	Herkansing <i>Ja/nee Toetsvorm en periode</i>	Weging <i>De regels waarop het cijfer tot stand komt</i>
	Bij alle onderdelen werk je aan de volgende eindtermen: Oriëntatie op leren werken. (ML1/K1) Basisvaardigheden. (ML1/K2) Leervaardigheden in het vak maatschappijleer. (ML1/K3) <i>Onder alle eindtermen staan de leerdoelen van dat onderdeel beschreven.</i>					
3	LEERVAARDIGHEDEN IN HET VAK MAATSCHAPPIJLEER (ML1/K3) Ik kan met betrekking tot een maatschappelijk vraagstuk een standpunt innemen en hier argumenten voor geven. Ik kan uitleggen hoe je een vraagstuk kan analyseren.	Maak het hoofdstuk vraagstukken in de methode M. Je maakt onderdeel 1 t/m 4. Kies in het hoofdstuk vraagstukken 2 analyses: - Analyse: Sociale mediaverslaving OF - Analyse: Boerenprotest OF - Analyse: AI OF - Analyse: voetbalgeweld De twee analyses lever je in bij de docent maatschappijleer.	PO Je overlegt met de. Docent welke analyses je maakt. Je krijgt ook een beoordelingsformulier, zodat je weet wat je op beoordeeld wordt. Tussentijds kun je om feedback vragen.	Variabel	Nee	10%
3	SOCIALE VERSCHILLEN (ML1/K5) Ik kan uitleggen dat mensen verschillende belangen hebben. Ik weet hoe een maatschappelijke positie tot stand komt. Ik kan uitleggen wat vooroordelen zijn en hoe deze tot discriminatie kunnen leiden. Ik weet welke minderheidsgroepen er zijn. Macht en zeggenschap (ML1/K6) Ik kan uitleggen waarom er regels nodig zijn in de	Maak het hoofdstuk samenleven onderdeel 1 t/m 6 Doe de opdrachten die de docent aangeeft. Kijk de opdrachten kritisch na, hierbij leer je ook al voor je toets. Ter voorbereiding van de toets kan je het grote hokjesexperiment kijken en de opdrachten maken. Daarnaast kun je de test jezelf maken + begrippen leren.	ST Schriftelijke toets over onderdeel samenleven Woordenboek niet toegestaan.	Variabel	Ja, ST	15%

	samenleving. Ik weet welke omgangsvormen er zijn en kan hier voorbeelden van noemen. CULTUUR EN SOCIALISATIE (ML1/K4) Ik weet welke discussie er is rondom aangeboren en aangeleerde eigenschappen. Ik kan uitleggen hoe mensen zich aanpassen aan de samenleving door middel van het socialisatieproces. Weten wat cultuur is en hierbij voorbeelden kunnen noemen. Ik kan uitleggen waarom mensen bij een (sub)cultuur willen horen. Ik kan uitleggen waarom cultuuroverdracht een belangrijk onderdeel is van het socialisatieproces. Ik weet welke redenen voor migratie er zijn. Ik kan uitleggen dat Nederland een multiculturele samenleving is. Ik kan uitleggen welke rol de overheid heeft bij de integratie van migranten. BEELDVORMING EN STEREOTYPERING (ML1/K7) Ik kan uitleggen hoe iemand kan veranderen van maatschappelijke positie. Ik kan uitleggen wat de overheid doet aan het bestrijden van sociale ongelijkheid. Ik kan uitleggen hoe we door middel van gelijkwaardigheid met elkaar kunnen samenleven.	Wanneer dit klaar is wordt de schriftelijke afgenomen. (Let op: dit gaat klassikaal tijdens een toetsweek.)				
3	BEELDVORMING EN STEREOTYPERING (ML1/K7) Ik weet wat communicatie is en hierbij voorbeelden kunnen noemen. Ik weet welke functies media hebben en hierbij voorbeelden kunnen noemen. Ik kan uitleggen wat het verschil is tussen media en massamedia. Ik kan uitleggen wat infotainment is en hierbij voorbeelden kunnen noemen. Ik weet hoe het medialandschap van Nederland in elkaar zit. Ik kan uitleggen welke rol de overheid heeft in het medialandschap. Ik weet waarom privacy belangrijk is.	Maak het hoofdstuk mediawijs: onderdeel 1 t/m 6. Doe de opdrachten die de docent aangeeft. Kijk de opdrachten kritisch na, hierbij leer je ook al voor je toets. Ter voorbereiding voor je toets kan je de kijkopdracht '#FOLLOWME' maken. Leer de stof en de begrippen en je maak de test jezelf. Wanneer dit klaar is wordt de schriftelijke afgenomen. (Let op: dit gaat klassikaal tijdens een toetsweek)	ST Schriftelijke toets over het onderdeel mediawijs. Woordenboek niet toegestaan.	Variabel	Ja, ST	15%

	Ik weet wat een filterbubbel is. Ik kan uitleggen waarom persoonlijke informatie van belang is voor mediabedrijven. Ik weet wat medialisering is en hiervan voorbeelden kunnen noemen. Ik weet welke vervelende gevolgen aan medialisering zitten hiervan voorbeelden kunnen noemen. Ik weet wat een bron betrouwbaar maakt. Ik weet wat het verschil is tussen kwaliteitsjournalistiek en populaire journalistiek. Ik kan uitleggen welke rollen er in de journalistiek zijn. Ik kan uitleggen waarom journalistiek belangrijk is in onze samenleving. Weten dat beeldvorming door de media een rol speelt in onze samenleving. Ik weet dat selectieve waarneming invloed heeft op onze beeldvorming. Ik kan uitleggen wat rolpatronen en stereotypen zijn en hiervan voorbeelden kunnen noemen. Ik kan uitleggen wat roldoorbekend gedrag is en hiervan voorbeelden kunnen noemen.					
3	BASISVAARDIGHEDEN MAATSCHAPPIJLEER: Ik kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven en verwerken. LEERVAARDIGHEDEN IN HET VAK MAATSCHAPPIJLEER: Ik kan met betrekking tot een maatschappelijk vraagstuk een standpunt innemen en hier argumenten voor geven.	Leren debatteren Je maakt de opdrachten bij het onderdeel leren debatteren. Daarnaast bereid je een Lagerhuisdebat voor. Je levert een debat dossier in, deze telt 75% en jullie houden een debat deze telt 25% voor maatschappijleer. Deze opdracht doe je in groepjes. Deze opdracht is in combinatie met Nederlands en je wordt er voor Nederlands ook op beoordeeld	PO Je krijgt een beoordelingsformulier, zodat je weet wat je op beoordeeld wordt. Tussentijds kun je om feedback vragen.	Variabel	Nee	10%
3/4	MACHT EN ZEGGENSCHAP (ML1/K6) Ik kan uitleggen wat het verschil is tussen overtredingen en misdrijven en hiervan voorbeelden kunnen noemen. Ik kan uitleggen wat het verschil is tussen immateriële	Maak ook het hoofdstuk criminaliteit. Maak onderdeel 1 t/m 6.	ST Schriftelijke toets over het onderdeel criminaliteit.	Variabel	Ja, ST	15%

	schade en materiële schade. Ik kan uitleggen dat criminaliteit een maatschappelijk vraagstuk is. Ik weet welke rechtsbescherming je hebt in een rechtsstaat. Ik weet waarom de scheiding van machten belangrijk is in een rechtsstaat. Ik weet welke rechten een verdachte heeft. Ik weet welke taken de politie heeft en hierbij voorbeelden kunnen noemen. Ik weet welke taken de officier van justitie heeft en hierbij voorbeelden kunnen noemen. Ik weet hoe een officier van justitie een strafbaar feit kan afhandelen. Ik weet welke verschillende rechters er zijn. Ik weet hoe een rechter tot zijn vonnis komt. Ik kan uitleggen hoe een rechtszaak in zijn werk gaat. Weten wat ondermijning is. Ik kan uitleggen wat het jeugdstrafrecht is. Ik weet wat het doel van bureau Halt is. SOCIALE VERSCHILLEN (ML1/K5) Uitleggen welke risicofactoren een rol spelen bij het ontstaan van strafbaar gedrag. Uitleggen welke beschermende factoren een rol spelen bij het tegengaan van strafbaar gedrag. Weten dat de meeste criminaliteit gepleegd wordt door jongeren.	Doe de opdrachten die de docent aangeeft. Kijk de opdrachten kritisch na, hierbij leer je ook al voor je toets. Ter voorbereiding van je toets kun je de kijkopdracht 'schuldig of niet?' maken. Leer de stof en de begrippen en maak de test jezelf. Wanneer dit klaar is wordt de schriftelijke afgenomen. (Let op: dit gaat klassikaal tijdens een toetsweek)	Woordenboek niet toegestaan.			
4	MACHT EN ZEGGENSCHAP (ML1/K6) Ik weet wat politiek is. Ik kan uitleggen hoe de macht in Nederland is verdeeld. Ik kan uitleggen dat de grondwet belangrijk is voor een rechtsstaat. Ik weet welke rol burgers spelen in een democratie. Ik weet welke bestuurslagen we in Nederland hebben. Ik kan uitleggen dat we in Nederland een parlementaire democratie hebben. Ik weet wat een politieke partij is en hierbij voorbeelden	Maak ook het hoofdstuk politiek. Maak onderdeel 1 t/m 6. Doe de opdrachten die de docent aangeeft. Kijk de opdrachten kritisch na, hierbij leer je ook al voor je toets. Ter voorbereiding van je toets kan je de kijkopdracht 'Splinter in de politiek'. Leer de stof en de begrippen en maak de test jezelf.	ST Schriftelijke toets over onderdeel en politiek. Woordenboek niet toegestaan.	Variabel	Ja, ST	15%

	kunnen noemen. Ik kan uitleggen welke rol politieke partijen spelen in een democratie. Ik kan uitleggen hoe we politieke partijen indelen op politieke richting. Ik weet wat de taken van kabinet en parlement zijn. Ik weet wat het verschil is tussen coalitie en oppositie. Ik kan uitleggen waarom het kabinet het parlement nodig heeft. Ik weet welke rol ambtenaren spelen bij politieke besluitvorming. Ik kan uitleggen hoe we in Nederland regels en wetten maken. Ik kan uitleggen waarom in Nederland er vaak een compromis nodig is. Ik weet hoe mensen invloed kunnen uitoefenen op de besluitvorming en hiervan voorbeelden kunnen noemen. Ik weet wat pressiegroepen zijn en hiervan voorbeelden kunnen noemen. Ik weet welke machtsmiddelen er zijn en hiervan voorbeelden kunnen noemen.	Wanneer dit klaar is wordt de schriftelijke afgenomen. (Let op: dit gaat klassikaal tijdens een toetsweek)				
4	CULTUUR EN SOCIALISATIE (ML1/K/4) Ik kan uitleggen dat iedere generatie een ander socialisatieproces heeft.	Maak van de het hoofdstuk samenleven de opdracht: Doen: Oma/Opa, mam/pap. En jij? Je levert het werkstuk in bij de docent maatschappijleer	PO Je overlegt met de. Docent welke opdrachten je maakt. Je krijgt ook een beoordelingsformulier, zodat je weet wat je op beoordeeld wordt. Tussentijds kun je om feedback vragen.	n.v.t.	Nee	10%

	MACHT EN ZEGGENSCHAP (ML1/K6). Ik kan uitleggen hoe we politieke partijen indelen op politieke richting, stroming en de rol van de overheid. Ik kan uitleggen dat politieke partijen mensen proberen te overtuigen van hun standpunten.	Maak van het hoofdstuk politiek de opdracht: Doen: je eigen partij Lever je partijprogramma + verkiezingsposter in de bij de docent maatschappijleer En presenteer met je groepje de uitkomst aan de klas.	PO Je overlegt met de. Docent welke opdrachten je maakt. Je krijgt ook een beoordelingsformulier, zodat je weet wat je op beoordeeld wordt. Tussentijds kun je om feedback vragen.	N.v.t.	Nee	10%
4	Burgerschapsvorming. Je weet wat de waarden en normen in de samenleving zijn. Je ziet hoe je je gedraagt in de samenleving. Je weet dat er grenzen zijn aan vrijheid. Je weet wat verantwoordelijk gedrag is. Je ziet wie je kent en hoe je je gedraagt. Je weet wat jouw waarden en normen zijn. Je ziet dat anderen anders zijn en zich soms anders gedragen dan jij.	Burgerschap Maak/ bespreek met je klas het hoofdstuk Identiteit Maak/bespreek onderdeel 1 t/m 3. Kies in het hoofdstuk Identiteit de opdracht: - Dit is mijn gezin - OF Doen: Sociale kaart De bovenstaande presenteer je aan je klas.	HD	Variabel	Ja	V/G Dit onderdeel moet minimaal met V worden afgerond.
Berekening cijfer schoolexamen: Gemiddelde van alle cijfers behaald in leerjaar 3 en 4.						

Toetsvormen: ST = schriftelijke toets; MT = mondelinge toets; DT = digitale toets; PO = praktische opdracht; HD = handelingsdeel (o, v, g)

	Vak: Nederlands	Leerjaar: 3/4	Niveau: MAVO		Schooljaar 2024-2026	
Periode Leerjaar 3 Leerjaar 4	Eindtermen De onderdelen van het examenprogramma	Inhoud onderwijsprogramma De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen	Toetsvorm De wijze waarop de toetsen plaatsvinden	Toetsduur In minuten	Herkansing Ja/nee Toetsvorm en periode	Weging De regels voor de wijze waarop het cijfer tot stand komt
1	K1/K2/K3/K7/V3	Spelling (cursus 7) en taalverzorging (cursus 6)	ST	50	Ja	10%
2	K4	CITO kijk- en luistervaardigheidstoets	ST	100	Nee	20%
3	K2/K3/K5/V1/V3	Discussie/debat (thema B)	MT	20	Nee	0
4	K1/K2/K3/K6/K7/K8/V1/V2/V3 (*)	Leesdossier	Handelingsdeel	n.v.t.	n.v.t.	0
4	K1/K2/K3/K6	Leesvaardigheid (cursus 1)	ST	90	Ja	20%
5	K3/K7/V2/V3	Zakelijke brief schrijven (thema C)	ST	90	Ja	20%
6	K2/K3/K7	Presentatie PWS	MT	n.v.t.	Nee	10%
7	K1/K2/K3/K6/K7/K8/V1/V2/V3 (*)	Leesdossier	Handelingsdeel	n.v.t.	n.v.t.	0
7	K1/K2/K3/K5/K6/K8/V1/V3	Mondeling literatuur (cursus 3)	MT	20	Ja	20%

Toetsvormen: ST = schriftelijke toets; MT = mondelinge toets; DT = digitale toets; PO = praktische opdracht; HD = handelingsdeel (o, v, g)

vervolg →

* In 3 en 4 mavo werk je aan je leesdossier. Het leesdossier is een handelingsdeel en moet zowel in 3 mavo als in 4 mavo voldoende beoordeeld worden. In de ELO vind je de opdrachten. Het dossier bestaat uit een voorblad, inhoudsopgave en de onderdelen die hieronder staan beschreven (let op: in je verslag in mavo 4 zitten ook de onderdelen van mavo 3). Het verslag lever je in op papier, in een map, met tabbladen tussen de verschillende onderdelen. Het dossier moet voldoende beoordeeld zijn voordat je je mondeling mag doen. Je hebt het dossier mee naar je het mondeling Nederlands. Geen dossier is geen mondeling.

De volgende onderdelen komen in je leesdossier:

3 mavo

- Leesautobiografie	K7/K8
- Boekverslag 1 – genres	K1/K2/K3/K6/K7/K8/V1/V2/V3
- Boekverslag 2 – onderwerp	K1/K2/K3/K6/K7/K8/V1/V2/V3
- Boekverslag 3 – ontwikkeling hoofdpersoon	K1/K2/K3/K6/K7/K8/V1/V2/V3
- Boekverslag 4 – verhaallijnen	K1/K2/K3/K6/K7/K8/V1/V2/V3
- Boekverslag 5 – poëzie	K1/K2/K3/K6/K7/K8/V1/V2/V3

4 mavo

- Boekverslag 6 – zelf schrijven	K1/K2/K3/K6/K7/K8/V1/V2/V3
- Boekverslag 7 – verwerkingsopdracht	K1/K2/K3/K6/K7/K8/V1/V2/V3
- Boekverslag 8 – verwerkingsopdracht	K1/K2/K3/K6/K7/K8/V1/V2/V3
- Reflectieverslag leesdossier	K7/K8

VARIO
Onderwijsgroep

x-tuur
zelfsturend
voortgezet onderwijs

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING
Mavo Wiskunde

	Vak: Wiskunde	Leerjaar: 3-4 mavo	Niveau: MAVO	Schooljaar 2024-2026			
Alle lesstof in het PTA komt uit Getal&Ruimte VMBO-KGT Wiskunde Leerjaar 3 Deel 1 en 2 en Leerjaar 4 Deel 1 en 2 van de 13 ^e Editie.							
Periode Leerjaar	Eindtermen De onderdelen van het examenprogramma	Inhoud onderwijsprogramma De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen	Toetsvorm De wijze waarop de toetsen plaatsvinden	Toetsduur In minuten	Herkansing Ja/nee Toetsvorm en periode	Weging*** De regels voor de wijze waarop het doorstroom cijfer tot stand komt	Weging De regels voor de wijze waarop het cijfer tot stand komt SE-cijfers
3	REKENEN Ik kan werken met getallen, waaronder negatieve getallen, breuken en kommagetallen op 2F-niveau. Ik kan bewerkingen (rekensommen) uitvoeren op 2F-niveau. Hierbij kan ik zowel (handig) hoofdrekenen, als cijferend rekenen en rekenen met de rekenmachine. Ik kan rekenen met verhoudingen en procenten op 2F-niveau. Ik kan werken met grootheden en maten in elkaar omrekenen op 2F-niveau. Ik kan vraagstukken over lengte, oppervlakte en inhoud oplossen op 2F-niveau. Ik kan meetkundige vraagstukken oplossen op 2F-niveau. Ik kan werken met rekenvoorschriften/verbanden op 2F-niveau. Ik kan werken met gegevens uit tabellen en diagrammen op 2F-niveau.	REKENEN: Je oefent met de aangeboden oefen- en uitlegstof in Got It. Als je vastloopt, vraag je de docent om uitleg en eventuele extra oefenstof. Om je zo goed mogelijk voor te bereiden op het onderdeel Rekenen binnen je examen, streef je naar een beheersing van 80-100% op alle vier de domeinen Getallen, Verhoudingen, Meten en meetkunde en Verbanden. Dit alles gebeurt op 2F-niveau. Het cijfer wordt gebaseerd op je percentages. Het rekenmodel hiervoor kun je krijgen van de docent. Het cijfer wordt gebaseerd op de percentages die je hebt behaald op 31 mei 2025.	PO	Variabel	Ja*	15	--
	Ik kan gegevens uitgedrukt in percentages en promillages correct interpreteren en berekenen. Ik kan een exponentiële formule opstellen en hiermee exponentiële toenames en afnames berekenen.	REKENEN MET PERCENTAGES: Van de docent krijg je aan het begin van dit onderwerp een studiewijzer met daarop informatie over: - Welke opgaven in welk(e) hoofdstuk(ken) belangrijk zijn om te maken. - Wanneer en op welke manier je afrondt.	ST	50	Ja* ST / MT / DT	10	--

3	MEETKUNDE: Ik kan werken met de koershoekmeter, schaalberekeningen en windrichtingen. Ik weet wat hemelsbreed betekent en ken de vuistregel hiervoor. Ik ken vuistregels voor de snelheid waarmee mensen fietsen en lopen, en ik kan hiermee rekenen. Ik kan hoogtelijnen op kaarten juist interpreteren en een hoogtekaart omzetten in een verticale doorsnede van het landschap. Ik kan een doorsnede van een balk op ware grootte tekenen door gebruik te maken van de Stelling van Pythagoras. Ik weet wat een lichaamsdiagonaal is en kan deze berekenen met de verlengde Stelling van Pythagoras. Ik kan verschillende soorten aanzichten herkennen, benoemen en tekenen. Ik kan hoeken berekenen in vlakke figuren door gebruik te maken van de hoekensom in driehoeken en vierhoeken, lijn-, draai- en schuifsymmetrie.	MEETKUNDE IN DE BUITENWERELD: Van de docent krijg je aan het begin van dit onderwerp een studiewijzer met daarop informatie over: - Welke opgaven in welk(e) hoofdstuk(ken) belangrijk zijn om te maken. - Wanneer en op welke manier je afrondt.	ST	50	Ja* ST / MT / PO	15	--
	Ik kan eenheden van lengte, oppervlakte en inhoud omrekenen. Ik kan de oppervlakte en omtrek van vlakke en ruimtefiguren berekenen. En ik kan de inhoud van ruimtefiguren berekenen. Ik kan de vergrotingsfactor berekenen bij vergrotingen van oppervlakte en inhoud en omgekeerd de oppervlakte en inhoud van een vergroot figuur berekenen aan de hand van de vergrotingsfactor.	OPPERVLAKTE EN INHOUD: Van de docent krijg je aan het begin van dit onderwerp een studiewijzer met daarop informatie over: - Welke opgaven in welk(e) hoofdstuk(ken) belangrijk zijn om te maken. - Wanneer en op welke manier je afrondt.	PO	Variabel	Ja* MT / PO	15	--
	Ik kan uitleggen wat een hellingspercentage betekent en deze uitrekenen aan de hand van afstanden of de hellingshoek. Ik kan hoeken en zijden berekenen in vlakke en ruimtefiguren en toegepaste situaties met behulp van de Stelling van Pythagoras en goniometrie, dat wil zeggen: tangens, sinus en cosinus.	GONIOMETRIE: Van de docent krijg je aan het begin van dit onderwerp een studiewijzer met daarop informatie over: - Welke opgaven in welk(e) hoofdstuk(ken) belangrijk zijn om te maken. - Wanneer en op welke manier je afrondt.	PO	Variabel	Ja* MT / PO	15	--
3	ALGEBRA: Ik kan aangeven of een grafiek een lineaire grafiek of een vloeiende kromme is. Ik kan een grafiek tekenen bij een lineaire formule. Ik kan een formule opstellen bij een lineaire grafiek. Ik kan een formule opstellen bij een tabel als er sprake is van een lineair verband. Dit kan ik doen door te bepalen of er sprake is van regelmaat en door het begingetal en de richtingscoëfficiënt te bepalen.	LINEAIRE FORMULES EN GRAFIEKEN: Van de docent krijg je aan het begin van dit onderwerp een studiewijzer met daarop informatie over: - Welke opgaven in welk(e) hoofdstuk(ken) belangrijk zijn om te maken. - Wanneer en op welke manier je afrondt.	ST	50	Ja* ST / MT / PO	10	--

	Ik kan van periodieke verbanden de periode, evenwichtsstand, amplitude en frequentie bepalen en hiermee rekenen. Ik kan van kwadratische formules de grafiek tekenen en bepalen of het om een berg- of een dalparabool gaat en de top en punten op de grafiek berekenen. Ik kan van wortelverbanden en machtsverbanden de grafiek tekenen en punten op de grafiek berekenen.	VERSCHILLENDE VERBANDEN: Van de docent krijg je aan het begin van dit onderwerp een studiewijzer met daarop informatie over: - Welke opgaven in welk(e) hoofdstuk(ken) belangrijk zijn om te maken. - Wanneer en op welke manier je afrondt.	ST	50	Ja* ST / MT / PO	10	--	
	Ik kan werken met bijzondere grafieken en som- en verschilformules en -grafieken. Ik kan vergelijkingen opstellen bij een situatie. Ik kan vergelijkingen oplossen met grafieken, met de balansmethode en door inklemmen, en ik weet welke manier ik mag kiezen om een vergelijking op te lossen in een gegeven situatie.	GRAFIEKEN EN VERGELIJKINGEN: Van de docent krijg je aan het begin van dit onderwerp een studiewijzer met daarop informatie over: - Welke opgaven in welk(e) hoofdstuk(ken) belangrijk zijn om te maken. - Wanneer en op welke manier je afrondt.	PO	Variabel	Ja* ST / MT / PO	10	--	
3	PORTFOLIO: Ik heb voldoende basisvaardigheden voor wiskunde opgebouwd om aan mijn schoolexamen te kunnen beginnen. Ik kan kritisch kijken naar mijn eigen kunnen en afspraken maken bij onvoldoende resultaten.	PORTFOLIOGESPREK: (WI/K/1) Je voert in mei/juni 2025 een gesprek met je docent over je Portfolio en maakt afspraken voor maatwerk en eventuele herkansing(en)* als de onderdelen Rekenen, Meetkunde en/of Algebra per onderdeel met onvoldoende resultaat afgerond zijn.	HD	15	Nee	--	0	
		PORTFOLIO: (WI/K/1, WI/K/2, WI/K/3, WI/K/4, WI/K/5, WI/K/6, WI/K/7, WI/K/8, WI/V/1, WI/V/2) Je hebt alle leerdoelen, welke worden afgerond met een doorstroomcijfer van het 3 ^e leerjaar, afgerond. Het gemiddelde van deze cijfers vormt het cijfer voor je portfolio en telt mee als SE-cijfer.	PO	--	Ja*	--	10	
3	KANSREKENING: Ik kan werken met gewogen en gerichte grafen en afstandstabellen. Ik kan het aantal mogelijkheden berekenen, gebruik makend van boom- en wegendiagrammen. Ik kan het aantal wedstrijden berekenen in een hele en halve competitie, en in een knock-outsysteem ofwel afvalsysteem. Ik kan kansen berekenen, zowel in breuken als in procenten, gebruik makend van een schema.	GRAFEN, TELPROBLEMEN EN KANS: (WI/K/1, WI/K/2, WI/K/3, WI/K/5, WI/K/7) Van de docent krijg je aan het begin van dit onderwerp een studiewijzer met daarop informatie over: - Welke opgaven in welk(e) hoofdstuk(ken) belangrijk zijn om te maken. De toets wordt gepland in Toetsweek 4.	ST	50	Ja**, begin leerjaar 4 ST	--	10	

4	STATISTIEK: Ik ken de begrippen steekproef en telling en kan hun betekenis uitleggen. Ik kan het (gewogen) gemiddelde uitrekenen, ook vanuit een frequentietabel en als er klassen gebruikt worden. Ik kan de modus en mediaan bepalen, ook vanuit een frequentietabel of staafdiagram (histogram). Ik kan diagrammen aflezen en interpreteren, waaronder boxplots en samengestelde diagrammen, zoals het gestapelde staafdiagram. Ik kan een (eenvoudig) onderzoek uitvoeren en daarbij tot een conclusie komen door gegevens te verzamelen en verwerken. Ik kan lijn-, staaf-, cirkel- en steelbladdiagrammen en boxplots tekenen, aflezen en interpreteren.	STATISTIEK: (WI/K/1, WI/K/2, WI/K/3, WI/K/7, WI/V/2, WI/V/3, WI/V/4) Van de docent krijg je aan het begin van dit onderwerp een studiewijzer met daarop informatie over: - Welke opgaven in welk(e) hoofdstuk(ken) belangrijk zijn om te maken. - Wanneer en op welke manier je afrondt. De PO voor Statistiek kan worden gecombineerd met de PO voor een ander vak uit je vakkenpakket.	PO	Variabel	Nee	--	20
4	REKENEN: Ik kan juist afronden, werken met grote getallen, werken met getallen in de wetenschappelijke notatie, werken met de tekens $>$, $<$, $=$ en $\approx$, werken met breuken, werken met promille, werken met verhoudingen en werken met de rekenmachine. Ik kan allerlei berekeningen uitvoeren met procenten, waaronder procentuele toe- en afname, eenheden van tijd, lengte, oppervlakte, inhoud, snelheid, gewicht en informatie.	REKENEN, METEN EN SCHATTEN: (WI/K/2, WI/K/3, WI/K/5, WI/K/8, WI/V/4) Van de docent krijg je aan het begin van dit onderwerp een studiewijzer met daarop informatie over: - Welke opgaven in welk(e) hoofdstuk(ken) belangrijk zijn om te maken. De toets wordt gepland in Toetsweek 1.	ST	100	Ja** ST	--	20
4	ALGEBRA: Ik kan werken met lineaire verbanden: ik kan de grafiek tekenen, het minimum en maximum bepalen, bepalen vanuit een tabel of er sprake is van regelmaat en de formule opstellen vanuit deze tabel, ik kan de formule opstellen bij een lineaire grafiek. Ik kan uitspraken doen over 2 formules met dezelfde richtingscoëfficiënt of hetzelfde begingetal. Ik kan werken met bijzondere formules en grafieken en som- en verschilgrafieken. Ik kan grafieken tekenen en punten berekenen van kwadratische formules (parabolen), wortelverbanden, machtsverbanden en omgekeerd evenredige verbanden. Ik kan werken met exponentiële verbanden: ik kan de formule opstellen, de grafiek tekenen, de exponentiële toe- en afname en de verdubbelings- en halveringstijd berekenen. Ik kan periodieke verbanden herkennen en hiervan de periode, het minimum en maximum bepalen, de evenwichtsstand, amplitude en frequentie berekenen en daarmee rekenen. Ik kan controleren of verschillend uitziende formules om hetzelfde verband gaan. Ik kan vergelijkingen oplossen met grafieken, de balansmethode en inklemmen.	VERBANDEN: (WI/K/2, WI/K/3, WI/K/4, WI/K/8, WI/V/1, WI/V/4) Van de docent krijg je aan het begin van dit onderwerp een studiewijzer met daarop informatie over: - Welke opgaven in welk(e) hoofdstuk(ken) belangrijk zijn om te maken. De toets wordt gepland in Toetsweek 2.	ST	100	Ja** ST	--	20

4	MEETKUNDE: Ik kan de namen en eigenschappen benoemen van vlakke en ruimtefiguren benoemen en ermee werken in berekeningen. Ik kan werken met hoeken: ik kan hoeken meten, tekenen en berekenen in vlakke en ruimtefiguren en in toegepaste situaties. Ik kan werken met kijkhoeken, uitslagen, diagonaalvlakken, doorsnedes, aanzichten en perspectief; ik kan hieraan berekeningen maken en ik kan tekenen op ware grootte en op schaal. Ik kan werken met kaarten, schaal, koers en hoogtelijnen, en ik kan een verticale doorsnede van een landschap tekenen. Ik kan werken met hellingshoek en hellingspercentage. Ik kan zijden, lengtes, lichaamsdiagonalen en hoeken berekenen in abstracte figuren en concrete situaties door gebruik te maken van lijn- draai- en schuifsymmetrie, zwaartelijnen, deellijnen, hoogtelijnen, middelloodlijnen, hulplijnen, de drie-hoekensom, de vier-hoekensom, gelijkvormigheid, goniometrie en de (verlengde) Stelling van Pythagoras. Ik kan omtrek en oppervlakte berekenen van vlakke en ruimtefiguren en inhoud van ruimtefiguren. Ik kan de vergrotingsfactor berekenen en ermee rekenen, ook bij oppervlaktes en inhoud. Ik kan vanuit een vergroting van oppervlakte en inhoud de vergrotingsfactor berekenen. Ik kan werken met coördinaten in de ruimte en in een driedimensionaal assenstelsel.	MEETKUNDE: (WI/K/2, WI/K/3, WI/K/5, WI/K/6, WI/K/8, WI/V/1, WI/V/4) Van de docent krijg je aan het begin van dit onderwerp een studiewijzer met daarop informatie over: - Welke opgaven in welk(e) hoofdstuk(ken) belangrijk zijn om te maken. De toets wordt gepland in Toetsweek 3.	ST	100	Nee	--	20
---	--	--	----	-----	-----	----	----

Toetsvormen: ST = schriftelijke toets; MT = mondelinge toets; DT = digitale toets; PO = praktische opdracht; HD = handelingsdeel (o, v, g)

Bij alle toetsen mag je een gewone rekenmachine, geodriehoek, passer en koershoekmeter gebruiken. Het is verstandig deze altijd bij je te hebben.

* Bij onvoldoende gemiddelde per onderdeel (Rekenen, Meetkunde, Algebra) wordt tijdens het Portfoliogesprek afgesproken welk(e) leerdoel(en) zullen worden herkanst, op welke manier en wanneer dit gebeurt. Herkansingen (maximaal 2 over de leerdoelen van leerjaar 3) vinden plaats in mei/juni/juli 2025 (in leerjaar 3), maatwerk kan worden afgesproken voor leerjaar 3 én leerjaar 4.

** Herkansen is mogelijk onder de volgende voorwaarden:

- Binnen de PTA-toetsen zijn maximaal 2 herkansingen mogelijk.
- Herkansing vindt plaats op de herkansingsdatum volgend op de toetsweek.

*** De cijfers in deze kolom zijn GEEN examencijfers/PTA-cijfers, maar bepalen je doorstroming naar het 4^e leerjaar.

Vak: Rekenen		Leerjaar: 3 en 4 mavo	Niveau: MAVO		Schooljaar 2024-2026	
Periode Leerjaar	Eindtermen De onderdelen van het examenprogramma	Inhoud onderwijsprogramma De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen	Toetsvorm De wijze waarop de toetsen plaatsvinden	Toetsduur In minuten	Herkansing Ja/nee Toetsvorm en periode	Weging De regels voor de wijze waarop het cijfer tot stand komt
3-4	Ik kan werken met getallen, waaronder negatieve getallen, breuken en kommagetallen op 2F-niveau. Ik kan bewerkingen (rekenommen) uitvoeren op 2F-niveau. Hierbij kan ik zowel (handig) hoofdrekenen, als cijferend rekenen en rekenen met de rekenmachine. Ik kan rekenen met verhoudingen en procenten op 2F-niveau. Ik kan werken met grootheden en maten in elkaar omrekenen op 2F-niveau. Ik kan vraagstukken over lengte, oppervlakte en inhoud oplossen op 2F-niveau. Ik kan meetkundige vraagstukken oplossen op 2F-niveau. Ik kan werken met rekenvoorschriften/verbanden op 2F-niveau. Ik kan werken met gegevens uit tabellen en diagrammen op 2F-niveau.	Oefen met de aangeboden oefen- en uitlegstof in Got It. Als je vastloopt, vraag dan je docent om uitleg en eventuele extra oefenstof. Dit kan tijdens de les en tijdens KWT. Met een beheersing op 2F-niveau van 70-100% op alle vier de domeinen: Getallen, Verhoudingen, Meten en meetkunde en Verbanden, bereid je je goed voor op het vak Rekenen op het mbo of de havo. Indien nodig mag je starten met het verbeteren van je rekenvaardigheden op 1F-niveau. Dit gaat in overleg met je docent. Je rondt af met een rekentoets op 2F-niveau, waarvan het eindresultaat zonder verdere gevolgen voor je slagingskans op je cijferlijst bij je diploma wordt vermeld. Ben je heel goed in rekenen, dan mag je na het behalen van je rekentoets op 2F-niveau ook de rekentoets op 3F-niveau doen, met behoud van je herkansingsrecht. In leerjaar 3 krijg je tijdens TW3 of TW4 de gelegenheid om de rekentoets een keer te oefenen, zodat je weet wat je kunt verwachten. Haal je hier een voldoende op, dan mag je dit als definitief cijfer behouden. Rekenen blijft tot TW3 in leerjaar 4 een verplicht vak om te volgen. Eventueel kun je op 3F-niveau verder voorbereiden op het mbo of de havo.	DT / ST op 2F (+ evt. op 3F): 1 deel zonder en 1 deel met gebruik van een rekenmachine - in overleg met je docent, zodra je er klaar voor bent - alleen tijdens toetsweken - uiterlijk tijdens TW2 van leerjaar 4	90	Ja: DT / ST - tijdens TW3 van leerjaar 4	--

Toetsvormen: ST = schriftelijke toets; MT = mondelinge toets; DT = digitale toets; PO = praktische opdracht; HD = handelingsdeel (o, v, g)

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING 3-4 Mavo Rekenen

Vak: Rekenen		Leerjaar: 3 en 4 mavo	Niveau: MAVO		Schooljaar 2024-2026	
Periode Leerjaar	Eindtermen De onderdelen van het examenprogramma	Inhoud onderwijsprogramma De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen	Toetsvorm De wijze waarop de toetsen plaatsvinden	Toetsduur In minuten	Herkansing Ja/nee Toetsvorm en periode	Weging De regels voor de wijze waarop het cijfer tot stand komt
3-4	Ik kan werken met getallen, waaronder negatieve getallen, breuken en kommagetallen op 2F-niveau. Ik kan bewerkingen (rekensommen) uitvoeren op 2F-niveau. Hierbij kan ik zowel (handig) hoofdrekenen, als cijferend rekenen en rekenen met de rekenmachine. Ik kan rekenen met verhoudingen en procenten op 2F-niveau. Ik kan werken met grootheden en maten in elkaar omrekenen op 2F-niveau. Ik kan vraagstukken over lengte, oppervlakte en inhoud oplossen op 2F-niveau. Ik kan meetkundige vraagstukken oplossen op 2F-niveau. Ik kan werken met rekenvoorschriften/verbanden op 2F-niveau. Ik kan werken met gegevens uit tabellen en diagrammen op 2F-niveau.	Oefen met de aangeboden oefen- en uitlegstof in Got It. Als je vastloopt, vraag dan je docent om uitleg en eventuele extra oefenstof. Dit kan tijdens de les en tijdens KWT. Met een beheersing op 2F-niveau van 70-100% op alle vier de domeinen: Getallen, Verhoudingen, Meten en meetkunde en Verbanden, bereid je je goed voor op het vak Rekenen op het mbo of de havo. Indien nodig mag je starten met het verbeteren van je rekenvaardigheden op 1F-niveau. Dit gaat in overleg met je docent. Je rondt af met een rekentoets op 2F-niveau, waarvan het eindresultaat zonder verdere gevolgen voor je slagingskans op je cijferlijst bij je diploma wordt vermeld. Ben je heel goed in rekenen, dan mag je na het behalen van je rekentoets op 2F-niveau ook de rekentoets op 3F-niveau doen, met behoud van je herkansingsrecht. In leerjaar 3 krijg je tijdens TW3 of TW4 de gelegenheid om de rekentoets een keer te oefenen, zodat je weet wat je kunt verwachten. Haal je hier een voldoende op, dan mag je dit als definitief cijfer behouden. Rekenen blijft tot TW3 in leerjaar 4 een verplicht vak om te volgen. Eventueel kun je je op 3F-niveau verder voorbereiden op het mbo of de havo.	DT / ST op 2F (+ evt. op 3F): 1 deel zonder en 1 deel met gebruik van een rekenmachine - in overleg met je docent, zodra je er klaar voor bent - alleen tijdens toetsweken - uiterlijk tijdens TW2 van leerjaar 4	90	Ja: DT / ST - tijdens TW3 van leerjaar 4	-

Toetsvormen: ST = schriftelijke toets; MT = mondelinge toets; DT = digitale toets; PO = praktische opdracht; HD = handelingsdeel (o, v, g)

MAATWERK
PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING
4mavo Wiskunde

Vak: Wiskunde		Leerjaar: 4 mavo	Niveau: MAVO	Schooljaar 2025-2026		
Alle lesstof in het PTA komt uit Getal&Ruimte VMBO-KGT Wiskunde Leerjaar 3 Deel 1 en 2 en Leerjaar 4 Deel 1 en 2 van de 13 ^e Editie.						
Periode Leerjaar	Eindtermen De onderdelen van het examenprogramma	Inhoud onderwijsprogramma De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen	Toetsvorm De wijze waarop de toetsen plaatsvinden	Toetsduur In minuten	Herkansing Ja/nee Toetsvorm en periode	Weging De regels voor de wijze waarop het cijfer tot stand komt SE-cijfers
4	STATISTIEK: Ik kan werken met statistische gegevens uit tekst, tabellen en diagrammen, zoals (gecombineerde) staaf-, lijn- en cirkeldiagrammen, histogrammen en boxplots. Ik kan werken met centrum- en spreidingsmaten, zoals het gemiddelde, de modus en de mediaan.	STATISTIEK: (WI/K/1, WI/K/2, WI/K/3, WI/K/7, WI/V/2, WI/V/3) Van de docent krijg je aan het begin van het schooljaar een studiewijzer met daarop informatie over: - Welke opgaven in welk(e) hoofdstuk(ken) belangrijk zijn om te maken. - Wanneer en op welke manier je afrondt. De PO voor Statistiek kan mogelijk worden gecombineerd met de PO voor een ander vak uit je vakkenpakket of LOB / PWS. De uiterste inleverdatum ligt in de 2 ^e of 3 ^e periode.	PO	Variabel	Nee	15
4	KANSREKENING: Ik kan werken met gewogen en gerichte grafen en afstandstabellen. Ik kan het aantal mogelijkheden en wedstrijden berekenen, gebruik makend van boom- en wegendigrammen, en wedstrijdssystemen. Ik kan kansen berekenen, zowel in breuken als in procenten.	GRAFEN, TELPROBLEMEN EN KANS: (WI/K/1, WI/K/2, WI/K/3, WI/K/7) Van de docent krijg je aan het begin van het schooljaar een studiewijzer met daarop informatie over: - Welke opgaven in welk(e) hoofdstuk(ken) belangrijk zijn om te maken. De toets wordt afgenomen in de eerste periode.	ST	50	Ja ST In de 1 ^e periode	15

4	REKENEN: Ik kan <i>juist afronden, werken met decimale en grote getallen, breuken en getallen in de wetenschappelijke notatie.</i> Ik kan <i>rekenen met verhoudingen, percentages en promillages.</i> Ik kan <i>rekenen met alle maateenheden en vergrotingen.</i>	REKENEN, METEN EN SCHATTEN: (WI/K/1, WI/K/2, WI/K/3, WI/K/5, WI/K/6) Van de docent krijg je aan het begin van dit onderwerp een studiewijzer met daarop informatie over: - Welke opgaven in welk(e) hoofdstuk(ken) belangrijk zijn om te maken. De toets wordt gepland in Toetsweek 1.	ST	100	Ja ST Herkansingsdatum na TW1	20
	Ik kan <i>berekeningen maken van de omtrek, oppervlakte en inhoud van vlakke en ruimtefiguren.</i>					
4	ALGEBRA: Ik kan <i>werken met lineaire en exponentiële verbanden en zelf formules opstellen. Ik kan zelf kiezen of een probleem om een lineair of exponentieel verband gaat. Ik kan bij exponentiële problemen de verdubbelings- en halveringstijd berekenen.</i> Ik kan <i>werken met bijzondere formules en grafieken en som- en verschilformules en -grafieken.</i> Ik kan <i>werken met kwadratische, wortel-, machts- en omgekeerd evenredige verbanden.</i> Ik kan <i>werken met periodieke grafieken en waarden buiten de grafiek, de evenwichtsstand, amplitude en frequentie berekenen.</i> Ik kan <i>bepalen of formules bij hetzelfde verband horen. Ik kan vergelijkingen oplossen en zelf de oploswijze bepalen.</i>	VERBANDEN: (WI/K/3, WI/K/4, WI/K/8, WI/V/1, WI/V/4) Van de docent krijg je aan het begin van dit onderwerp een studiewijzer met daarop informatie over: - Welke opgaven in welk(e) hoofdstuk(ken) belangrijk zijn om te maken. De toets wordt gepland in Toetsweek 2.	ST	100	Ja ST Herkansingsdatum na TW2	25

4	MEETKUNDE: Ik kan werken met hoeken, kijkhoeken, symmetrie, vlakke figuren, ruimtefiguren, uitslagen, schaal, kaart, aanzichten, koers en hellingspercentages. Ik kan hoeken en zijden/lengtes berekenen met de (verlengde) stelling van Pythagoras, goniometrie, de driehoeken- en vierhoekensom, symmetrie en gelijkvormigheid. Ik kan spiegelen, kubussen, balken, uitslagen en aanzichten tekenen, perspectieftekeningen, en diagonaalvlakken en doorsnedes op ware grootte tekenen. Ik kan werken met hellingspercentages, hoogtes in perspectieftekeningen, hoogtelijnen, verticale doorsnedes door landschappen, coördinaten in de ruimte en het driedimensionale assenstelsel. Ik kan de omtrek van (samengestelde) vlakke figuren berekenen. Ik kan de oppervlakte van (samengestelde) vlakke en ruimtefiguren berekenen. Ik ken de formules voor het berekenen van de oppervlakte van een driehoek uit mijn hoofd. Ik kan de inhoud van ruimtefiguren berekenen. Ik kan werken met de vergrotingsfactor, zowel bij oppervlakte als bij inhoud.	MEETKUNDE: (WI/K/3, WI/K/5, WI/K/6, WI/K/8, WI/V/1, WI/V/4) Van de docent krijg je aan het begin van dit onderwerp een studiewijzer met daarop informatie over: - Welke opgaven in welk(e) hoofdstuk(ken) belangrijk zijn om te maken. De toets wordt gepland in Toetsweek 3.	ST	100	Ja ST Herkansingsdatum na TW3	25
---	---	--	----	-----	---	----

Toetsvormen: ST = schriftelijke toets; MT = mondelinge toets; DT = digitale toets; PO = praktische opdracht; HD = handelingsdeel (o, v, g)

Bij alle toetsen mag je een gewone rekenmachine, geodriehoek, passer en koershoekmeter gebruiken. Het is verstandig deze altijd bij je te hebben.

